

**TAKƏLAYA KANCAALAYA NYƏŇKA
ŇKA PƏDLI NMAAWA
KƏLƏNTI
NYƏMA TƏ
Kətulətə**

Pədlı nuwa Kələnti İso təsele taa isayatu təm isu yooŇ, na fayav, na wasaŇkalətə, na akpayale, na nantə kələlaatu təyət, na nsəma lenna yəyətəyət, na sətəa fem təm.

İso na pə fayə Kələnti I takəlayə tə:

Kələnti İso təsele wəetə, titite 1-6

Pədlı cəəkı İso yələa kpekəle kəpəəsətə, titite 7-15

Kantəkayə kətutətə na sətə, titite 16

Səetə

¹ Maya Pədlı, İso luyə lapəna na má la Yesu Kilisiti tillu. Má na tá taapalə Səsətəeni tə Ňmaakəna takəlayə kanə.

² İso səelaa kpekəle nyəma mpa me í we Kələnti taa təyət tə Ňmaa-kə. Me mpa İso yaawa sı í la í nyəma, na mə na Yesu Kilisiti mə krentəyət tət í ti-me tət. Mə na pə təna mpa pə we paa timpı na pá yaakı Tacaa Yesu Kilisiti wei í kə tá na-we tá Səsətə tət í hətə tət.

³ Tacaa İso na tá Səsətə Yesu Kilisiti pá la-meyə pəeləe na pá ha-meyə alaafəya.

İso kəpantənaa

⁴ Ma səe ma İso kə tam sı í na təmle ke mə tət kə pəeləe nna í lapa-meyə Yesu Kilisiti kiŇ tət a tət.

⁵ Kəpam mə na Kilisiti mə krentəyət tət pə saa-meyə təcəm. İlena pə tu kələna yəyətəyətə na nyəm pə saav.

⁶ Tampana nna pa yəğəta Kilisiti təə tə a səŋa mə hekvu ke teu təca.

⁷ Na pə we mpu təğə Iso yelaa na pə tənə pə saa-me. Me mpa í taŋa wəle nte Tacaa Yesu Kilisiti ká hólí í ti tə.

⁸ Tacaa Yesu Kilisiti iní í ka təkəna-meɣe teu haləna tənaya. İlena kuyan̄ku í kuyaku ká tala tə pá taa na kawalaya nakələyi mə kin̄.

⁹ Iso wei í yaa-me si mə na í Pəyaya Tacaa Yesu Kilisiti í krenti tə, mpi mpi í təma si í ká la tə, í təkə-wəyi, u yeki.

Kələnti Iso seelaa fei nəğə kolumaya

¹⁰ Təv, ma taapalaa ma wiikəna-me si í nyəнна Tacaa Yesu Kilisiti na í lá nəğə kolumaya, na fayasuyv í taa wəe mə hekv. İ krenti teu, í mayasəyi ləmayasəe koluməe, í huuki həwəe koluməe.

¹¹ Ma taapalaa, pə taɣa pəlv təə, Kolowee təyaya nyəma heela-m si í yooki ké.

¹² Nti ma caa yəğətyv təğəle si mə taa paa wei na í nyəntv ké na tə mpa. Ləlv təŋ si: Pəli təə ké ma wəe. Na inə ílé si Apələəsi təə ké ma wəe. Inə ílé si Piyəe təə ké ma wəe. Na inə ílé si Kilisiti təə ké ma wəe.

¹³ İ huuki si Kilisiti faya í taa təyəpələe ké? Pəli səpəna səm tesika təə ké mə təə? Pəli həte ke pa yaanaa na pá sə-meɣe Iso lvm na?

¹⁴ Ma sama Iso ké timpi ma ta sə mə taa nəğəlyv Iso lvm tə, ye pə taɣa Kəlisipusi na Kayusi pa paasi.

¹⁵ Pə təə ké nəğəlv kaa yəğəti təfoo si Pəli həte ke pa yaanaa na pá səna-meɣe Iso lvm.

¹⁶ Eɣeə ma səwa, ma sə Sətəfanasi təyaya nyəma tətəğə Iso lvm. Ye pə kaasa ləlaa ma ta təəsi pa təə.

¹⁷ Pə taɣa Iso lvm səv təə ké Kilisiti tila-m. Ama í tila-m ké si má kpaalı Laapaalı Kupaŋ. Na ye ma

kpaaləyi-ı, má taa kpaaləna yulu ləmayasəe nəələleŋ. Pécó pə taa kəə na Kilisiti tesika təə səm təm məli yem.

Yesu Kilisiti kəna İso toma na ı ləmayasəe

¹⁸ Letaa isəntaa, Yesu tesika təə səm təm ké kumələntu təm ké. Ama tá mpa pə təŋna tá nyəəŋ yarv tə İso toma nté taŋa təna.

¹⁹ Pa ŋmaawa İso Təm taa sı: Maa wakəli ləmayasəe nyəma ləmayasəe, maa lə nyəntaa nyəm.

²⁰ Ləmayasəe tu tasəyi ntiyi yəŋətuyv tətə? Na ntiyi akewe ká tasa yəŋətuyv? Yaa ntiyi antulinya inə ı taa ləmayasəe tu ká mayası tətə? İso hulaa sı antulinya inə ı taa, mpi pa yaa ləmayasəe tə, pə ké kumələntu ké.

²¹ Pə taŋa pulv, antulinya taa yəlaa na pa ləmayasəe pa kpisa İso ké nyəm ke timpri İso ná lapəna ı ləmayasəe sı pá nyəna-ı tə. Pə təə ké İso huɔ teu sı, ı ká ya mpa pa təŋna-ı pa taa tə, na Laapaalı Kupaŋ wei tə kpaaləyi tə. Laapaalı kupaŋ inəyi wei ı ta na tə ı yaa sı kumələtəm.

²² Yuta nyəma ná caa pá ná piti təma na pécó. Ama ləmayasəe ke Kələeki nyəma ná pəkəyi.

²³ Ama tá ıle, Kilisiti wei pa kama səm tesika təə tə ı təm ke tə kpaaləyi. Təm tənə tə huɔyi Yuta nyəma, na mpa pələ pa ta ke Yuta nyəma tə pa nyənəyi-təyi kumələtəm ké.

²⁴ Ama mpa İso yaawa tə, paa Yuta nyəma taa, paa mpa pa ta ke Yuta nyəma tə pa taa tə, Kilisiti kəna-wəŋe İso toma na İso ləmayasəe.

²⁵ Pə taŋa pulv təə, yulu pəyaya ləmayasəe təna ta tala İso kumələntu, na pa toma təna ta tala İso ıcantu tete.

26 Kıpam, ma taapalaa, í nyəni na í ná sɪ ləɔ yaav-me na í la kpekəle tɔ, antulinya taa cəne mpa pa yaa ləmayasεε nyóma tɔ pa fei paɣale ke mə hekv, na toɣtɔnaa fei paɣale, na awulumpiya fei paɣale.

27 ləɔ ləsəna mpi antulinya yəlaa yaa sɪ kumelənyəm tɔ sɪ pə tɔ ləmayasεε nyóma ke fεεle. Na ɪ ləsə mpi antulinya yəlaa yaa sɪ ɪcantɔ tɔ sɪ pə tɔ akpala nyóma ke fεεle.

28 Na ɪ ləsə mpi antulinya yəlaa nyənəyi taaləm na pá footiyi na paa nyənəyi-wəyi pɔlv mayamaya tɔ, sɪ pə wakəli mpi pa toɣtɔna nyɔɣv tɔ.

29 lɛ yɔlv pəyaya nakəli ka kaa sa ka təyi ləɔ ɪsɛntaa.

30 Ama ləɔ kpenta mə na Yesu Kilisiti ké, na ɪ lapa na Kilisiti pəsɪ tá ləmayasεε. Kilisiti tɔɔ ké ləɔ nyənəyi-tɔɣv yɔlvpama. Inɪ ɪ lapəna na tɔ pəsɪ ləɔ nyóma, na kɔlvəm inɪ ɪ yarəna tá nyɔəɣ.

31 Pə tɔɔ ké pa ηmaawa ləɔ Təm taa sɪ: Ye wei í caa ɪ sa, í sa nti Taca lapa tɔ, í taa sa ɪ ti.

2

Kilisiti səm təm heeluyɪ

1 Ma taapalaa, waatv wei ma kɔma mə te sɪ ma heeliyi-mεyε ləɔ tampana nna a ηməlaa tɔ a təm tɔ, pə taya nɔɔlelen wawawa nuli, yaa nyəmtv natələyi ma lapənaa.

2 Ma caɣale tənaya mə kin ma ta caa sɪ má la natələyi mə hekv ke yem na pə tá ké Yesu Kilisiti təm. Isu pa kama-ɪ səm tesika tɔɔ tɔ pə təm mayamaya ke ma siyisinaa.

3 Pə tɔɔ ké ma poluyɪ mə te tɔ ɪcantɔ taa ké, na ma selayana sɔɣəntv ké.

⁴ Pə taya yulə ləmayasəe yekuğu na pá yəğətəyi təmnaa na canəm ke isəna mpi təğə ma seyesəna ma seyesəñ na má lana ma waasv. Ama Iso Feesuyu toma ke ma lapənaa, na a naa mpv təkeelee.

⁵ İlena mə Iso seev səñ Iso toma təə, pə taa səñ yəlaa ləmayasəe təə.

Mpi Iso yaa ləmayasəe təsiyisiyi tə

⁶ Paa na mpv tə, mpa pa pu Iso nyəm taa tə ləmayasəe mpaav ke ma huləyi-wε. Ama pə taya ləmayasəe nna antulinya inε na mpa pa ké i tonjtənaa na paa tε na pá kpiisi-wε tə pa yaa ləmayasəe tə.

⁷ Ama Iso ləmayasəe mukaya tεe nyəna nna a ηmela yəlaa tə a təm ke ma kpaaləyi. Iso ka ləsəna-yε na í su tá teeli təə na pəcə pá la antulinya.

⁸ Antulinya taa cəne tonjtənaa taa nəğəlv ta cəkəna Iso ləmayasəe anε. Pə taya pulv, ye paa cəkənaa pa taa ká Tacaa teeli tv ke səm tesika təə.

⁹ Pə lapaya isu pa ηmaav Iso Təm taa tə si:

Mpi yulv ta tu nav na i ta nu pə təm tə.

Mpi pə təə yulv ta tu huv tə,

Iso tayana-wəyi mpa pa səəla-i tə pa təə.

¹⁰ Tá təə ké Iso kula kəηmelətv tənε na Feesuyu Nanjtə kin. Mmm Feesuyu Nanjtə wiiliyi pə təna pə taa ké si kv naa. Paa nti tə pəle Iso tuxi na tə ηmelaa təkulukulu tə mayamaya.

¹¹ Pə wεv yəlaa taa tə awe nyəñ ləlv taa təm? Ye pə taya yulv ləmayasəle nte tə wε i taa tə nité tu nyəna i təm. Mpv tətəğə na Iso Feesuyu, ηkv kv nyəmna Iso nyəntv təna.

¹² Pə taya antulinya inε i ləmayasəle ke pə tv-tv. Ama Feesuyu ηkv kv luna Iso kin təğə, si tə cəkəna pə təna mpi Iso ha-tv tə pə təm.

13 Pə taya yulə ləmayasεε sεγεsuyu nəlelen wei təγə tə yəγətəγəna pə təm. Ama nti Isə Feesuyu sεγεsəyi təγə. Pə təw kέ mpa pa wena Isə Feesuyu tə tə kεesəyi-wεγε Isə nyəm tampana.

14 Wei ι feina Isə Feesuyu tə u pəsəyi na í mu Feesuyu kune kv tampana. I yaa-təyi kumelətəm kέ, na u tu pəsəyi tə cekənav mayamaya. Mpi pə təw tə, wei ι wena Feesuyu tə inι ι paasi ι cekəγənanana-tι.

15 Yulə wei ι wena Isə Feesuyu tə inι ι cekəγənanana tə təna. Nəγəlv fei wei ι pəsəyi na í cekəna Feesuyu ηkv kv təm tə.

16 Pa ηmaa Isə Təm taa si:
Awe nyəmna Taca hωwεε?
Awe pəsəγəna na í tasa-ι təm?
Ama tá ιε, Kilisiti hωwεε kε tá wena.

3

Isə təmle nyəma

1 Ma taapalaa, tampana təw isəntə, ma ιε ma ta pəsi na má yəγətəna-me isu pa yəγətuyuna mpa pa wena Isə Feesuyu tə. Ama ma yəγətəna-meγε isu pa yəγətuyuna mpa pa təγəyi antulinya inε ι hωwεε tə, isu piya kəsəkəsənaa kε Isə sεεv taa.

2 Pə wε isu kafa kε ma suukaya-me, pə taya mətə. I taa nyənta təγəv tə pə təw, na haləna sanja í ta nyənta təγəv.

3 Mpi tə, í təηna antulinya inε ι hωwεε kε təηuyə kέ. Isəsεεmlε na yoo pə wεv mpyóy mə heku tə, mpu inι pu hóləyi si antulinya hωwεε kε í təηəyi? Pu hóləyi tətə si í laki kέ isu yəlaa kε yem, pə taya Isə sεεlaa?

4 Pə taya pulə, lelv təηuyə si Pəəli təw kέ ma wεε, na inε ílé si Apələəsι təw kέ ma wεε tə, pə taya ma ta nyι isənaa kulapətəv kε í laki mpu?

⁵ Aweye pa yaa Apələəsi? Na aweye Pəli ye? Ta naale tə ké İso təmlə nyəma mpa pa lapa-me na í te İso na mə taa təyo. Paa tá taa wei i lapa na í yoosi nti Tacaə tı-si í la təyo.

⁶ Mayale tıyo səlv na Apələəsi pələna lım ke kv təo. Ama İso lapəna na kv tē.

⁷ Pə təo ké tıyo səlv na lım pəllv pa ta ke pulv. Ama İso kele təm tı, ını i lapəna na tıyo tē.

⁸ Tıyo səlv na kv təo lım pəllv pa teitei ké. İso ká keesəna paa wei i təmlə na í feli-i.

⁹ Pə taya pulv təo, tá təmlə taa tə ké təma taapalaa ké, na İso ké tə laki təmlə, na mə kena İso təmlə.

İ weə tətəyo isı kutuluıyo ŋku İso ŋmaaki tə.

¹⁰ İso yelina na pə saa-m, na ma tu paasaa ké na má su kite isı ŋmalv kupaŋ sukıyo tə. Ama pənente ləlv tənəyəna pə təo. Paa wei í la laakalı na í kena isəna i tənəyi tə yo.

¹¹ Pə taya pulv təo, Yesu Kilisiti mayamaıa kena kite, na pə fei isı yılv nəyəlv pəsəyi na í tasa kvfatə natələyi sıw.

¹² Lələə weə na wəlanaa na nyəyələıyo kvhəlvıyo na liyitee pēē ke pa tənəyi pə təo. Ama lələə ıle taası na nyutv na kiisi ke pēle pa tənəyi.

¹³ Ama hıvle wule pu kuli paa wei i təmlə təo na pá ná tə cakəle. Kuyakv kvhəvınav ŋkv kv wule tə kəkə ké. Kəkə ká mayasəna paa wei i təmlə sı ka naa mpi tə kenaa tə.

¹⁴ Ye wei i təna kite təo ké təmlə nte kəkə kaa nyaya tə, i ká hiki i kvfəlvıyo.

¹⁵ Ama wei i nyənte í mıwa, ílé i kvfəlvıyo lepa-i ké. Ama paa ya i mayamaıa na pə mayana isı kəkə mpee pəoŋ ke i lunaa.

16 Ƨ nyi teu si í k   Is  t cayale, na Is  Feesuyu cak na m  taa.

17 Ye p  c pa wei na í wak li Is  t cayale, Is  k  wak li p ntv. P  taya p lv, Is  t cayale we k  t nan  na m  kin ke ı cakı.

18 M  taa n y lv   taa puysu ı ti. Ye m  taa n y lv h v si antulinya ine ı taa p ntv nt  l mayas e tv   p si k melen, ılena   weena l mayas e ke tampana.

19 P  taya p lv, Is  n  ny n yi antulinya ine ı taa l mayas e ke k melen tv k . Pa  maawa Is  T m taa k  mpv si: L mayas e ny ma l mayas e ke Is  ny k na-weye kat sı na   kraa-we.

20 Pa tasa  maav t t  si: Taca ny ma si l mayas e ny ma h wee ta ke p lv.

21 P  t  k  y lv kaa y l na y laa l laa. P  taya p lv t , m  t nna p  t na.

22 Paa P li, paa Ap l si, paa Piy e, paa antulinya, paa weesuyu, paa s m paa sa a ny m, paa cele ny m, m  t nna p  t na.

23 Ama Kilisiti t nna-me, na Is  t nna Kilisiti  l .

4

Kilisiti tillaa

1 P  t  ıle,   ny n yi-tuyv Kilisiti t ml  lataa mpa pa nin taa p  tv Is  tampana nna a  ml a t .

2 Ye pa tv p lv lapv ke y lv nin taa, tampana ke ı k  t  na   lak na-wı.

3 Ye ma kin ıle, paa me yaa y laa ka cayana si pa p ek yi ma t m taa na p  na, p le p  ta na m . Ma mayamaya maa p ek yi ma kin si më në si ma tewa yaa ma ta te t .

4 Tampana t  ıs nt , ma mayamaya ma kin ma ta na taalı n y lv se. Paa na mpv t le tu h l y  si ma

tewa təkpataa se. Ama Tacaa ká preekəna na í ná sɪ ma tewa yaa ma ta te tɔ.

⁵ Pə tɔɔ ɯɛ, í taa hulina nəɣəlv təm tampana preekvɥv na pə waatv ta tata. ɪ yele na halɪ Tacaa kɔɔ. ɪni ɪ ka kulina mpi pə ɲmela səkrɛtvɥv tɛɛ tɔ pə tɔɔ təyelele. Na ɪ ká kuli yəlaa lotu taa hʉwɛɛ. Pələɣɛ ɪsɔ ká sa paa wei ɪsu pə mvna í samɪ-ɪ tɔ.

⁶ Ma taapalaa, ma kpaɣa má na Apələəsɪ tá təm na má kɛəsəna mpv sɪ í cəkəna ɪtuule nte pa tukaa sɪ: Nti pa ɲmaawa tɔ, taa sɔɔsɪ tə tɔɔ. Pə tɔɔ ké mə taa nəɣəlv í taa yɔɔləna lelv na í footiyi lelv.

⁷ Awe yelaa na ɲ hiki na ɲ kəli lelaa? Pə təna mpi n wɛna tɔ pə taya ɪsɔ hana-ɲ? Ye pa ha-ɲ kuhav ɯɛ pepe tɔɔ ké n həɲ nyá tɪ ɪsu nyá lɔpv tɔɔ ké n hikaa?

⁸ Pʉwɛ, ɪ tema hikuyv ke pə təna mpi í nyuləɣɪ tɔ, í tema piluyv. ɪ tema awulaa ke pəsuyv ké, na taa wɛ tá kʉnyəntv tɔ taa. Ye pv ké ɪsu í ké awulaa təsiyisiyi kəlv pv lapə-m lelen. Pə taya pulv tɔɔ, saa ɪni tá na-mɛ tu kɛnta kawulaya təɣv.

⁹ Pə caya ɪsu tillaa taya ɪsɔ pəsəna waalı. Pə taya pulv, tə wɛ ké ɪsu yəlaa mpa pa suwa sɪ paa kv patəma taa tɔ. Tə ké mpa pa təna pa nyənəɣɪ təcɔɔ tɔ, paa ɪsətəa tillaa paa yəlaa.

¹⁰ Ta pəsə kʉmɛləməɲ, na mu ké ləmayasɛɛ nyəma ke Kilisiti kʉlv m ɪni ɪ tɔɔ. Tá ké acamaa, na mɛɣɛ tɔɲtɔnaa. Pa tvɣvna-mɛ, ama yem ké pa nyənəɣɪ tá.

¹¹ Haləna saɲa wɔle tənɛ, nyəɣəsɪ na lukətv kʉyənətv, na tə fɛina pəkəkəle. Pa makɪ-tvɣv na tə cɔkɪ yem, tə fɛina tapasopile.

¹² Tá mayamaya tá kookalı ké tə lakɪ na tɔ təkəna. Pa tvukɪ-tv, na taa sɛɛkɪ-wɛ. Pa tvɣɪ-tvɣv kʉnyəɲ, tá sumaya sɪ pá tv-tv.

¹³ Pá kuyi ta nyɔɔŋ, tu lætəyi-weyɛ pa isayatu. Haləna saŋa paa nyənəyi-tu si tə ké pulɔpuyɔ antulinya inɛ i taa. Pa nyənəyi-tuyɔ isu hute yaa pɔntu mayamaɣa.

¹⁴ Pə taɣa ma caa si má tu-meyɛ fɛɛɛ təɣɔ ma ŋmaawa na má keesi-meyɛ mpɔ. Ama ma luyɔ wɛɛ ké si má seɣesi-me isu ma piya nsi ma luyɔ wɛɛ tɔ.

¹⁵ Paa í ká hiki seɣesəlaa ke iyisi naanɔwa (10000) ké Kilisiti mpaav tɔm taa mə caa keɛ kulɔm. Mayale mə caa ke Kilisiti təŋuyɔ tɔm taa. Pə taɣa pulɔ, má kɔnna-meyɛ Laapaali Kupaŋ.

¹⁶ Pə tɔɔ ké ma heeliyi-me si í təŋ ma yaasi.

¹⁷ Na pə mayamaɣa pə nyuyɔ tɔɔ ké ma kusa Timotee si í polo mə tɛ. Inɛ i kɛna ma pəyalɔ wei ma sɔɔlaa tɔ. Tacaɔ tɔm taa i ké yulɔ wei paa lana naani təɣɔ. I ká keesi-meyɛ yaasi wei ma tɔkaa na má təŋna Kilisiti tɔm taa na má húləɣí paa leyɛ Yesu seɛlaa kpeka taa si pá təŋ tɔ.

¹⁸ Mə taa lɛlaa huɔwa si ma kaa kɔɔ, ulɛna pá suv kalampaani lapɔ.

¹⁹ Ye Tacaɔ tisaa maa kɔɔ mə tɛyɛ nɔɔnɔɔ. Waatu inəyi maa ná si kalampaani nyəma mpe, nəɣɔ taa tike ke pa laki, yaa pa waasəyi kulɛ.

²⁰ Pə taɣa pulɔ tɔɔ, Isɔ Kawulaya tɔm ta ke nəɣɔ taa tɔm tike. Ama si í pəsi na í laki ké.

²¹ I læsi mpi í caa tɔ ulɛ. I caa si má kɔnna kpátóɣɔ, yaa ma kɔɔ təpamm na sɔɔluyɔ?

5

Yesu seɛlaa kpeka taa asilima

¹ Pa təŋna mə tɔm ke yəɣətuyɔ ke teu ké si mə kulapɔtu wɛ asilima ke sɔsɔm. Paa ma ta nyi isɔnaa

mayamaya kinj pa kaa na asilima anı a taka. Pa yəğətəa si mə taa nəğəlv ná kpaɣa ı caa əlv.

² Paa na mpv mu tənna mə təyi sam pə tu fəi. Pu nəğəsəna ké isu kvlapvtv nti tó wakəli mə laŋa ke səsəm, na í ləsı mə həkv ke wei inı ı lapa mpv tó.

³⁻⁴ Paa ma na-me tə we təma na pooluŋ tó, ma ləsaya we mə kinj ke tam ké. Ye ma, na Tacaa Yesu toma taa ma təma apəlv inı ı təm kuyv ké isu ye maa we mə kinj maa lapa tó. Waatv wei í ká koti na ma ləsaya ká wee mə həkv tó, Tacaa toma ká wee tá təna tá həkv taa təna.

⁵ ı kpaɣa apəlv inı na í pətı Satanı niŋ taa na pə naası-ı na ı ıse, ılena pə waası-ı kuyayku Tacaa Yesu Kilisiti ká kəə tó.

⁶ Kvkvsvm pəciimaya kpaasəğəna somtu təna təfvv.

⁷ ı ləsı mə həkv taa ké mpi pə lapa-meɣe asayaa tó, ılena í pəsı kvpama təkpaɣa. Waatv inı í ká nəğəsəna somtu kəfatv nti tə taa kvkvsvm fəi tó. Mpv pə mayamaya ke í tu wee. Pə taya pulv təə, tə nika tá Təev acima təğəv ké. Mpi tó pa təma tá Təev acima ıwəyaya kuyv tó se, ŋkeɣeɣe Kilisiti.

⁸ Ye mpv ıle tó təğə ta acima. Ye tə təkı-ye, tó taa təğə-ye na potopoto wei ı taa kvkvsvm kvpəm wee tó. ısayatv na asilima pə lite nté. Ama tó təğə tá acima na potopoto wei ı taa kvkvsvm fəi tó. Inı ı kəna potopoto kvpaŋ na tampana nyəŋ.

⁹ Takəlaya ŋka maa ŋmaa-me tó ka taa ma heela-me si mə na yəlaa mpa pa lakı asilima tó í taa kpenti.

¹⁰ Pə taya yəlaa tənaya yem ké ma yəğətəyi. Mpi tó, antulinya taa cəne mə na asilima nyéma na nyullaa na ŋmulaa na tuŋ laalaa í sitina. Ye í təma si í cələyi-we, pə wee si í ká lu antulinya ıne ı taa keɣe.

11 Nti tɔ̀yɔ̀lɛ sɪ ye yulɔ nyənə̀yɪ ɪ tɔ̀yɪ I sɔ sɛɛlɔ pə̀yɛlɛ ɪ lakɪ asilima, na í ta yele nyulɔyɔ na tɪŋ laa na yɛlaa tɔ̀yɔ na sulɔm nyɔ̀ɔɔ na ŋmuləm, í taa kpətəna pɔntɔ. Mə na yulɔ isɪ mpɔ í taa tɔ̀yɔ tɔ̀yɔ maɣamaɣa.

12-13 Ye pə kaasa mpa pa ta ke I sɔ sɛɛlaa tɔ, pə taɣa maa lana pɛɛ pa təm. Ama I sɔ ká huɔnana pɛɛ. Mə na mpa í kaa kpekəle tɔ pə taɣa pa təm ke í ka la? Pa ŋmaawa I sɔ Təm taa sɪ: Yulɔ í lakɪ isayatu í ləsi-ɪ mə hɛkɔ.

6

Təma təmnaa tayanvɔ

1 Ye mə taa nə̀yɔ̀lɔ na ɪ taapalɔ pa wɛna təm, pə mɔna pá yaa təmaɣa nə̀nɔ̀yɔ ke ma ta nyɪ isənnaa kɪŋ na I sɔ yɛlaa wɛɛ?

2 ɪ tá nyɪ sɪ I sɔ yɛlaa ká huɔnana yɛlaa tənaya təm ke cele? Ye mu huɔnana yɛlaa ke təm ke cele, ɪɛ pepe tɔ̀ kɛ́ í kaa pəsi na í huɔ wenti tə wɛ pəciuu tɔ?

3 ɪ tá nyɪ sɪ taa huɔnana isəttaa tillaa ke təm? Tə kaa kpisi isəttaa tillaa ke təm huɔnau, kaaŋfana antulɪnya taa cənɛ nyəntɔ na?

4 Təmnaa isɪ mpɔ pə taka maɣana-mɛ, ɪɛna í məli na í kraɣa-tɪ na í pukina mpa pa ta ke Yesu sɛɛlaa kpekəle pɔlɔ tɔ?

5 Ma yɔ̀yɔ̀tɔ̀yɪ ɪ́pɔ̀yɔ̀ sɪ fɛɛɛ í kra-mɛ. Isɪ í wɛɔ mpɔ tɔ̀ ləmaɣasɛ tɔ̀ nə̀yɔ̀lɔ ɪ fɛɪ mə taa keɛ sɪ yɛlaa ɪ yooɔa ɪ taɣanɪ-wɛ?

6 Pə nə̀yɔ̀səna mə taa nə̀yɔ̀lɔ í wɛna ɪ tɔ̀yɔ̀ntɛɛ na təm, pá yaa təmaɣa nə̀nɔ̀ɔsɪ ke ma ta nyɪ isənnaa kɪŋ na?

7 Isɪ í yaakɔyɔ təmaɣa nə̀nɔ̀ɔsɪ ke mpɔ tɔ̀ pə húlɔyɪ kraakraa kɛ́ sɪ ɪ kpisaa təkpaataa. Pepe tɔ̀ kɛ́ yulɔ í lapə-mɛyɛ nti u haakɪ mə tɔ̀yɪ suulu? Paa pu

nəyəsəna í yaa-ı nənəyə? Pepe təə ké u yeki sı ye pa
 ηmuləyi-me pa ηmulı?

⁸ Pəyele mə tənəna ısayatv lapv na ηmuləm ke mə
 taa mə tike.

⁹ Anı mə mayamaya í nyəma teu sı ısayalataa kaa
 na İso Kawulaya. İ taa puçusi mə ti, asilima lataa,
 na tıη laalaa, na wasaηkalənaa, na apalaa mpa pa
 səkəna təma tə,

¹⁰ na ηmulaa, na nyullaa, na solvnyəalaa, na tvulaa,
 na ηmulaa kpitikpitinaa, pa tənaya mpv pa taa
 nəyəlv kaa keesi İso Kawulaya.

¹¹ Anı mə taa lelaa ka we mpyəy. Ama pa ləsa-meçe
 ısayatv taa na í pəsi kupaıa. Na pə fayasa-me na mə
 mpaı sı í pəsi İso nyəma. Tacaı Yesu Kilisiti tənə taa,
 tá İso Feesuyv yelaa na í pəsi kupaıa ke İso ısentaa.

Mpi í lakəna mə tənəη tə í yele na pə hólı İso teeli

¹² Mə taa lelaa tən sı ye pa nəka mpi pa la.
 Tampana mpaıv wee yaa, ıle pə taya pə tənə pə taa
 ké í ká waa. Ma pəsəyi má yəyətı sı ma wəna mpaı
 sı má la pə tənə yaa. Ama ma kaa yele ké sı pulvpu í
 pəsi-m pə yom.

¹³ Mə í tən sı hiluyv təə ké pə ləsa kutəyəv na
 kutəyəv təə ké pə tv hiluyv. Mm, pə we mpv mee.
 Paa na mpv İso ká wakəlı pə təm naale ııı. Pə ta la
 yvlv tənəyv ke asilima lapv təə, ama Tacaı təə ké. Na
 tənəyv ηkv kv təə ké Tacaı wee.

¹⁴ Na ııı İso feesuyv Tacaı tə, ı ká te na í feesi taya
 mpv tətə na ı toma taa.

¹⁵ Anı í nyəma sı mə tənəη ké Kilisiti tənəyv
 həyələη ké. Ma wev ısəntə tə pə nəyəsəna má kpaçı
 Kilisiti tənəyv təə pulv na má kpətəna apalaa tənə alv
 na? Pəle pə kaa la paa pəçə.

16 Yaa í tá nyi si yulv í sũna apalaa tẽna alv, í na-ı pa krenta tũnyv kũlmũyv? Pa ɲmaawa Iso Tãm taa si: Pa naale pa p̄sa tũnyv kũlmũyv k̄e.

17 Ama wei na Taca pa krentaa t̄o pa p̄sa kũlm k̄e pa l̄emayasee taa k̄e.

18 İ taa k̄r̄et̄ena asilima. Isayat̄naa m̄pa p̄e kaasaa na yulv laki t̄o tu tokiyina ı tũnyv. Ama yulv wei ı ha ı t̄ȳı asilima lapv taa t̄o ı mayamaya ı tũnyv k̄e ı laki isayatv.

19 İ ta nyi si m̄o t̄on̄ɲ we isu Feesuyv Naɲɲtv t̄eayale yeɛ? Feesuyv Naɲɲtv wei Iso ha-m̄e na í we m̄o taa t̄ȳo ma t̄ɲ. İ tá ti m̄o ti se.

20 Iso yapa-m̄ȳe hal̄ena í fel̄ı. M̄pv t̄o, í lana m̄o t̄on̄ɲ k̄e mpi p̄e h̄ıl̄ıȳı Iso teeli t̄o.

7

Akpayale t̄o k̄vp̄̄s̄vtv

1 P̄en̄te t̄e paas̄ena t̄m̄ n̄ti í ka p̄̄sa-m̄ m̄o tak̄elaya taa t̄o ı̄e. P̄e k̄ela teu si yulv í taa k̄p̄aya alv yaa.

2 Ama asilima wena a t̄o s̄̄s̄m̄ k̄e katat̄elaya t̄o a t̄o, p̄e n̄ȳas̄ena si p̄aa ap̄alv wei í weena ı alv, na p̄aa alv wei í weena ı paalv k̄e m̄pv t̄o t̄o.

3 Ap̄alv í la ı alv k̄e is̄ena p̄e n̄ȳas̄ena ap̄alv k̄a la ı alv t̄o, na alv n̄aa la ı paalv k̄e is̄ena p̄e n̄ȳas̄ena alv k̄a la ı paalv t̄o.

4 P̄e fei isu alv k̄a lana ı t̄ȳı is̄ena ı s̄̄l̄aa t̄o. İ paalv t̄enna-ı, ı n̄ıɲ na ı n̄̄h̄eɛ. Na m̄pv t̄o t̄ȳo na ap̄alv, p̄e fei si ı k̄a lana ı t̄ȳı is̄ena ı s̄̄l̄aa t̄o, ı alv t̄enna-ı, ı n̄ıɲ na ı n̄̄h̄eɛ.

5 İ taa p̄e t̄ema, ye p̄e t̄aya isu m̄o t̄ena í lap̄a n̄ȳo kũlm̄aya na í t̄isi t̄ema si: T̄e yele ɲ̄p̄ȳı weɛ naale na t̄e paas̄ena Iso s̄̄l̄m̄yv. Ama p̄e p̄e waalv, í m̄el̄ı

na í kpentı nan. Ye í ta kpentı nan ke ləŋ ke mpv í ká kəw na í kpisi tənəŋ na í hoti Satanı maɣasəŋ taa.

⁶ Nti ma yəɣətə isəntə tə pə taya kucaaluyv təm, ama ayeeɛe ké.

⁷ Tampana təw, ma nyulaa isv paa yulv wei í wee isv ma wev isəntə tə. Ama paa wei na ı Iso hate ké. Pə haa ineyɛ pəneyɛ, na pə ha ineyɛ pəne.

⁸ Təm nti tə wee sı má heeli atamee na alaa leelaa təɣəle sı, ye pa təkə pa itantv isv ma təkuyv ma nyəntv tə pı kəli-weyɛ seev.

⁹ Ama ye í kaa pəsı tənəŋ təkuyv, ıle apalaa náá kpaɣa alaa, na leelaa náá saa apalaa. Pə kəla teu sı apalv í kpaɣa alv, na alv náá saa, na mpi yulv ká ɣaɣa na kətəi kuyı-tə.

¹⁰ Nti ma heeliyi mpa pa tɛma təmaya kpaɣav təɣəle sı: Alv í tɛma saav pə fei sı í kisi ı paalv. Tacaa tu yəɣətəna-tı.

¹¹ Na í kisa-kələ, í ɣaɣa mpv, í taa saa kufalv. Ye ı ká məli kəpəŋ í məli-ı. Apalv ná feina mpaav sı í təɣəntı ı alv.

¹² Mpa pə kaasaa tə, ma heeliyi pɛle sı, ye apalv í ké Iso seelv na ı alv ké ma ta nyı Iso, pəyele alv inı ı luyv wee sı í na-ı pá ɣaɣa, apalv í taa tə sı ı kisiyi-ı.

¹³ Mpv tətəɣə alv í ké Iso seelv na ı paalv náá ké ma ta nyı Iso, pəyele apalv inı ı luyv wee sı í na-ı pá ɣaɣa, alv í taa tə sı ı kisiyi-ı. Ma maɣamaɣa ma yəɣətəna təle, tə ta luna Tacaa kiŋ.

¹⁴ Iso tá kisi apalv wei ı ta ke Iso seelv təɣə í na ı alv Iso seelv pa ɣaɣale təw, pəcə ı ta kisi alv wei ı ta ke Iso seelv təɣə í na ı paalv Iso seelv pa ɣaɣale təw. Ye pə taya mpv pə təw pa piya ká wee isv ma ta nyı isənaa, pəyele sı ké iso nyənsı ké.

15 Ama ye wei ı ta ke İso seelv tō ıle ı caana fayav, waatv ını pa taa wei ı ke İso seelv tō ı wena mpaav sı ı yelev na pā fayav. Pə taçav pulv tō, İso yaa-meçe sı ı çava təma kin na lelenç.

16 Alv İso seelv nyá n nana-we sı nyaa tēna na n ya nyá paalv nyuvçu? Na apalv İso seelv nyá n nana-we sı nyaa tēna na n ya nyá alv nyuvçu?

İso ı yaa-η na n we isəna çava mpv

17 Ama nti təçəle sı Tacaa ı ha-η mpi náá təη pəle. Na ye İso yaa-η ı mpaav taa na n we isəna náá çava mpv. Seçeşuvçu ηku ma seçeşəçi Yesu seelaa kpeka tēna sı á təη təçəle.

18 Ye İso yaa wei ke ı mpaav taa na ı tēma pəlvçu, pəntv ı çava mpv, ı taa hvv sı ı mələçi İsu ı taa pəli. Na İso ı yaa wei ke ı mpaav taa na ı tá pəli, pəntv ı taa pəeki sı ı pələçi.

19 Paa n pəlaa, paa n ta pəli, təle tə we yem ke. Ama İso kvheelitu təkuvçu nté səsəntv.

20 Paa wei ı wee isəna ı ka wee na pəçó İso yaakı-ı ı mpaav taa tō.

21 Ye n ka ke yom ke na İso yaa-η ı mpaav taa, taa nəçəsi sı n pəsəçi kasayampv. Ama ye pə kəma sı n lu nyá yomle taa, ıle taa kisi.

22 Pə taçav pulv tō, ye Tacaa yaa yom ke ı mpaav taa, pəntv pəsa Tacaa kasayampv ke. Məçy pə wee tətə, ye Kilisiti ı yaa kasayampv, pəntv pəsa ı yom ke.

23 İso yapa-meçe haləna ı fehi, ıle ı taa pəsi mə təçi yəlaa yomaa.

24 Ma taapalaa, paa wei ı çava İso seelv taa İsu isəna ı ka wee na pəçó İso yaa-ı ı mpaav taa tō.

Atame na leelaa pa təm

25 Ye apalaa mpa pa ta kpaɣata alaa, na alaa mpa pa ta saata tɔ. Tacaa ta heeli-m pa tɔm sɪ pʊlv. Ama Tacaa pɛɛɛɛ tɔɔ ma nəɣəsəna yʊlv wei í yɔɣɔta nti pá mv-ti tɔɣɔ. Pə tɔɔ ké ma heeliyi-mɛɣɛ nti ma mayamaya ma huuki tɔ.

26 Kaɣana wahalanaa panɛ pa tɔɔ ɪɛ, ma huuki sɪ pə kəla teu sɪ yʊlv í caɣa mpv.

27 Ye n wɛna alv, taa lv sɪ n kisiyi-i, na n̄ tu fɛina taa pɛɛki sɪ n̄ kpaɣa.

28 Paa na mpv, ye n tu kpaɣa alv, na ye pɛɛlv saana, ɪ ta la ɪsayatv tɔtɔ. Ama apalaa mpa pa kpaɣəxi alaa na alaa mpa pa saaki tɔ, paa ifemle nte pa naaki wahala ké. Wahala ɪnəɣi ma caa ma kɛɛli mə nyɔɔŋ tɔɔ.

29 Ma taapalaa, nti ma yɔɣɔtəxi tɔɣɔɛ sɪ wʊɛ puwaya. Pə tɔɔ tɔ, pə kpaɣav sanja waali tɔ, mpa pa wɛna alaa tɔ pá la ɪsu pa fɛina,

30 na mpa pɛɛ pa wiliyi tɔ pá la ɪsu pa fɛina lanwakəllɛ. Mpa pa yakɪ tɔ pə la-wɛ ɪsu pə taya mɛ pa tənna pa kuyapəm mpi.

31 Mpa pa təkəna antulinya ɪnɛ tɔ pá la ɪsu mpa paa təkəna-i tɔ. Pə taya pʊlv tɔɔ, wɛɛtv nti tɔ taa antulinya ɪnɛ ɪ wɛɛ tɔ ɪ kaa tasa taanɣv se.

32 Mpi ma nyuləxi tɔɣɔɛ sɪ í lu nəɣəsɛɛ tɔm taa təkpaataa. Apalv wei ɪ ta kpaɣa alv tɔ Tacaa təmle kɛ ɪ səkəna nyʊɣv, na í lvki sɪ Tacaa luyv í lapɪ-i.

33 Ama wei ɪ kpaɣa alv tɔ atɛ cənɛ nyəm kɛ ɪ səkəna nyʊɣv, na í lvki sɪ ɪ alv luyv í lapɪ-i.

34 Mpv ɪnɪ pə tv-i hɛkv ké. Mpv tɔtɔɣɔ na alv yaa pɛɛlv wei ɪ ta saa tɔ. Tacaa təmle kɛ pa sɔpəna nyʊɣv. Pə taya pʊlv, pa caa ké sɪ Tacaa í ti pa tənəŋ na pa ləsasi. Ama alv wei ɪ laalaa na í saa tɔ atɛ cənɛ nyəm kɛ ɪ səkəna nyʊɣv, na í pɛɛkəxi sɪ ɪ paalv luyv í lapɪ-i.

³⁵ Ma yəgətəyi nıpıyú si pə səna-me, pə taɣa ısu katəka ke ma tıyı-me. Ama ma caa ké si má tısi-meɣe mpi pə we teu tə pə taa na í krentəna Tacaa ke teu na í tə ısu pə mənaa tə.

³⁶ Təv, pənente tə paasəna yulv wei ı luyı fei si ı pəelə í saa tə pə təm ıle. Ye ı kəma na í ná si pə fei teu si í yele ı pəelə na í tee pə taa, í la ısu ı luyı wee tə. ı yele-ı na í saa, ı ta la ısaɣatv.

³⁷ Ama ye ını ı nəkəna na í tema ı taa təkpataa sı ı pəelə í caɣa mpv, na pə tá ké nəɣəlv kisinana-ı kəkısu, ını ı təkəna tənıyıv na í kısına ı luyı ke mpv, ı pəelə ını í ta saa pə we teu.

³⁸ Mpv tə, wei í yelaa na ı pəelə saa ı ta la taalı. Ama wei í ta yele na í saa pəle pə kəla teu.

³⁹ Alv paalv í wəna ı weesuyı, ı alv ını ı feına mpaav sı í kulı-ı. Ama ye ı paalv səpa, pə ha-ı mpaav ké, ı luyı í we wei, ı saa. ıle kulvmtv ké, pı wee ıso səeləv ké.

⁴⁰ Paa na mpv ma hıv sı ye ı caɣaa ısu ı wee tə ı ká kəli leleɣ nıw. Ma nyəmə sı ma hıwee ane a luna Feesuyı Nanıtv kın.

8

Nantv kolalaatv təm

¹ Pənente tə paasəna nantv kolalaatv təm ıle.

Tə nyəmə sı tá təna tə wəna pə nyəm mee. Na tə nyəmə tə nyəmə ını ı yekına na yulv həɣ ı ti. Ama səəluyıv ná lakı na tə nyəə tıɣ.

² Ye nəɣəlv hıv sı ı nyəmə pılvıpv, ı ta cekənta-wı ısu pə we təkpataa sı í cekəna-wı tə.

³ Wei ıle ı səələyi ıso, ıso ná nyəmə pıntv təə ké.

4 Nti í ka pəəsaa təyəle si, ye pa laawa, yulu ká təyə yaa í kaa təyə? Tə nyəmə teu si tuŋ ná naa isentəw kə yem kə. Ama Iso tike koŋ wenna.

5 Isətaa nyəm paɣale na atə nyəm paɣale kə yəlaa yaa pa isənaa. Paa yaa mpv si isənaa na mpa pa nyənəyi si pa ti-we tə pa we paɣale.

6 Ama tá kiŋ ɔle, Iso we kuləm təkəŋ kə. Inəyəle Tacaa wei í lapa pə təna tə, na í təw kə tə wəna weesiŋ. Na Tacaa kəle kuləm, inəyəle Yesu Kilisiti wei í yelaa na pə təna pə wəe, na wei í təw tə wəna weesiŋ tə.

7 Ama yəlaa təna ta nyi mpv. Ləlaa wəe na pə tənə-wəyɛ tuŋ təm taa, na ye haləna saŋa pa təŋna nantu kulalaatu təyəw, pə we isu tuŋ kə pa təŋəyi. Pa nyəm we tətəntəlaa, ɔlena pá mələyi nav si kutəyəw ŋku ku wakələyi-wəyɛ.

8 Pə taya kutəyəw yekina na tə kpətəna Iso kiŋ. Paa tə ta təyə pə taya pə pasəyi-tuyv pulv, paa tə təyaa pə taya pə səsəyi-tuyv pulv.

9 Paa na mpv me mpa mpaav wəe faa si í lakı mpi í lá tə, í la laakalı, pə taa kəw na í hu Iso seev taa acamaa.

10 Ye nəyəlyuv yem nawa nyá wei si n nyəmə tə na n caya tuyv tɛe na n təŋna təyəw, ɔcam ɔni í laakalı kaa polo isu í təyə nantu kulalaatu nti?

11 Waatu ɔni nyá nyəm mpi pə lapa na nyá təyəntəle ɔcam wei í təw Kilisiti səpa tə í la yem kəle.

12 Ye í pəntəyəna mə təyəntələnaa na í kpesəyi pa laakələnaa mpa pa we tətəntəlaa kə mpv tə, Kilisiti kə í pəntəyəna.

13 Pə təw kə ye ma təkı mpi na pu hu ma təyəntəle, ma kaa təyə. Paa pəcə mayamaya ma kaa tu təyə nantu. Pə taa kəw na má hu ma təyəntəle.

9

Tillu təma təm

¹ Ma fəina mpaav si ye ma laki mpi ma la? Ma ta ke tillu? Ma ta na Taca Yesu? Pə taɣa mə kəna ma lapa Taca təmle na pə lu mpi tə?

² Ye ləlaa u nyənəɣi-m tillu pə kpenna-mə? Mpi tə, isu mə na Taca í krentɔɣu tə pə hóləɣí təkəlekele ké si ma ké tillu.

³ Mpyóɣú ma cəəki mpa pa kotiyina-m paa timpi na pá təɣ si ma ta ke pɔlv tə.

⁴ Ye pa fələɣi-m kutəɣu na kunyənɔəm ke ma təmle təə ma yɔwa?

⁵ Ye ma təɣsa əlv Iso seəlv nəɣəlvɔɣu ma waalı na tə cəəki isu tillaa ləlaa na Taca newaa na Piyee pa lakɔɣu tə ma yɔwa?

⁶ Yaa ma na Paanarası tá tike ke pə wee si tə lana tá niɣ na tə təɣəna tá nəɣ?

⁷ Yóólú wei i puki yoo na í təəki i ti? Na əwe səəki ləseɣ tɔɣu na í kaa təɣ kɔ pee? Na əwe tiikiyi kaləku na í kaa nyaası naaləm?

⁸ Nti ma təɣ tə, yəlaa yəɣətəɣəna-təɣi kuyəɣətv, kusəsutv taa pə fəi mpu?

⁹ Moisi kusəsutv taa pa ηmaawa si: N kaa həkə nav wei n makəna nyá məla tə i nəɣ. Naəɣ təə tike ke Iso səɣəməɣəna?

¹⁰ Pə taɣa tá maɣamaya tá nyuɣu təə ké i yəɣəta mpu? Tá maɣamaya tá nyuɣu təə təkpe m ké pa ηmaawa si: Wei í haləɣi í haləna tselvɔɣ, na wei í kɔɣ í kɔna tselvɔɣ, si i ká hiki i paa nyəm.

¹¹ Ye tə tuuwa Iso nyəm ke mə hekv na kayana tə hiki mpi pu waası tá tənəɣ təɣə mə kiɣ tə yɔwa?

12 Lələa ta kisi mpaav ke hikuɣu si pá hikiyi-wi, kacaɲfana tá na?

Paa na mpv tá tá nyəɲna təna. Ama tə tɔɣa pə təna pə kɔnyɔɲ si tə taa kəɔ tə wakəli Kilisiti təɔ Laapaali kupaɲ təmle.

13 Anı í nyəmə teu si mpa pa laki təma ke Isə təsəele taa tə Isə təsəele caləsəɣəna-wε. Na mpa pa laki kətasi ke kətaya təlate təɔ tə pa hikiyi pa paa nyəm ke kətasi nsi si taa ké.

14 Mpróyó pə wεε. Mpa pa kraaləɣi Laapaali Kupaɲ tə Taca ha-wεɣe nɔɣɔ si pá tɔɣəna kətasi nsəyi.

15 Ama má, ma ta la tənε inı tə taa natəli, na ma ηmaav isəntə tə, pə taya si ma pəəsəyi si má hiki se. Sana səm na mpv inı pə lapv. Nɔɣɔlv kaa wakəli mpi ma yəɔləɣəna mpv tə.

16 Pə taya ma ti sam təɔ ké ma kraaləɣi Laapaali Kupaɲ se. Ama caalvɣv na caalvɣv ké. Na ye pə cəpa-m na má tá kraali Laapaali Kupaɲ, mayale.

17 Ye ma mayamaya maa tɔna ma ti si má la təmle tənε, má nəkaa ma haaki nɔɣɔ ké na má taɲa kɔfəlvɣv. Isu pa tv-m-tεɣe kɔtvɣv tə, pə wεε si má la-tεɣe na má lu təsoo.

18 Ma kɔfəlvɣv nté ηku ilε? Nkɔvɔle si má hvləsi laɲle na Laapaali Kupaɲ kraalvɣv. Má kraaləɣi faalaa, má taa haa nɔɣɔ na má taɲaa isu Laapaali Kupaɲ kraallv laki tə.

19 Ma ti ma təyi, ma ta ke yom. Paa na mpv ma lapa ma təyi yəlaa təna yom si má hiki yəlaa payale ke səsəm ke isəna pə wεε tə.

20 Yuta nyəma taa, ma laki ké isu Yuta tv, ilena má hiki-wε. Paa na maa təɲəɣi Moisi kvsəsutv tə, ye ma wε mpa pa təɲəɣi Moisi kvsəsutv tə pa həkv, ma laki ké isu ma təɲəɣi-ti ilena má hiki-wε.

²¹ Na mpv tətəγə ye ma we mpa pa ta nyi Moisi kəsəsutv təm tə pa həkv, ma we ké isu pa wev tə, maa paasəγəna kəsəsutv, ilena má hiki-we. Pə taya isu ma təη si ma lə Isə kəsəsutv se, Kilisiti kəsəsutv təna ma təηəγi ké.

²² Mpa pa we icantv ke Isə seev taa tə, ma lapa pa həkv ké isu icam na pəcó má hiki acamaa mpe. Mpyúγ ma laki paa mpa pa həkv, ilena paa pə kəli we má ya pa taa ləlaa.

²³ Ma laki pə tənaya rpyúγ Laapaalı Kupaη təə ké, ilena ma mayamaya maa waa pə taa.

²⁴ Ntəη í nyemá si pa təkvyv asewa tete tə payale seena, ama kulum təkəη təkəna. Me tətə í kaasi mə təγi mpv na sewa, na í laalı na í təγə nəγə.

²⁵ Lvtaa na selaa pa təna pa lakvyv mpv tə, pa wena pa kəkəkiiinnaa ké na isələ kuseemle. Pa laki rpyúγ si pá hiki sam ntenuyu ηku ku taəηəγi tə. Ama tá ilə, tá laki ké si tə hiki sam ntenuyu ηku kv we tam təə tə.

²⁶ Pə təə ké má təηna sewa na má yaya isələ ke timpi inı tə. Ma we ké isu ηkuma matv wei u hayaləyi yem tə.

²⁷ Ama ma wəsəyi ma tənvyv ké na má təkəyi ma təyi teu si pə taa kəə na ma wei ma lapa ləlaa ke waasv tə má kpisi na pá lə-m.

10

Tuη təm laakalı lapənav

¹ Ma taapalaa ma luyv wee si í təəsı mpi pə mayana tá caanaa caanaa mpa na Moisi pa təma tə pa təm. Pa təna təpai isəηmuntvyv kentina pa təə, na pa təna təpai pa tēsəna səsəncası tēku.

² Na isəhmuntuyv ηku kv tεε kέ tɛηku taa kέ pə sə pa təna təpai kέ Isə lum ke pa muyv Moisi na pá tɛηəyi-tə pə təə.

³ Pa təna təpai pa təyənə piti təyənəya kulumaya ηke.

⁴ Na pa təna təpai pa nyəəna piti kunyənəyəəm kuləməm mpi pə luna puw taa tə. Na puw ηku kv hóllyí kέ si pá na Kilisiti pa təηna.

⁵ Paa na mpv tə Isə lanjε ta hεəna pa taa payale, mpv pə yelina na pá si wəlaya tetv taa.

⁶ Pəne inı pə lapaya si pə hólí-tuyv ləη na pə taa kəə na tə nyuli isayakunyuləη isı mpe inı paa nyuluyv tə.

⁷ Na pə taa kəə na í keesi na í svv tıη laav taa isı pa taa ləlaa ka lapv tə. Isə təm taa pa ηmaawa mpv sı: Yəlaa cəyaa na pá təyə na pá nyəə, ilena pá nyəki na pá kvli sı pa paaki.

⁸ Na tə taa la wasanjalətv isı pa taa ləlaa ka paasənav-tı na kuyaku kulumuyv tike yulunyəəη iyisi hiu na tooso (23000) lu na pá sı tə.

⁹ Tə taa mayası Tacaa sı tə naa ı waalı. Mıpúyú pa taa ləlaa ka lapa na pá səna tvmaa.

¹⁰ Tə taa miiti, mpi tə, pa taa ləlaa ka miitaya mıpúyú na wakəllv kv-wε tə.

¹¹ Pə təna mpi pə mayana-wε tə pə hóllyí ləlaa ke ləη kέ. Pa ηmaa-təyi sı pa kpaaləyi-tv yoo. Pə taya pulv, waatv wei ı taa tə wε isəntə tə tənəya waatv kέ.

¹² Pə təə ilε ye wei ı hvv sı ı səηaa pəntv í la laakaalı, í taa kəə na í hoti.

¹³ Mayasuyv nakvli kv ta mayana-mε na pə kəli isı mayasuyv makuyvna yulv tə. Isə təma sı ı lakı mpi tə ı yeki-wı. Pə təə kέ ı kaa yele na mayasuyv mayana-mε na pə kəli-mε. Ama mayasəη inı í kəma ı ká hólí-mεye isəna í ká la na í tvli na í pəsi-ı tə.

14 Pə təə ilə ma taapalaa kupaama me, í la laakalı na tuŋ təm.

15 Ma yəğətəğəna-me isı yəlaa lağatənaa, ilə nti ma yəğətəyi tə í huı mə mağamaya na í ná.

16 İ nyənna tə təkuyı kəpu na í suna İso kupaantu na tə sɛɛ-ı í na təmle ke pə təə tə na í ná. Tə nyəkuyı tə, pu krentəyi-tuyı m̄p̄yú Kilisiti caləm təə? Na potopoto wei tə fakı tə, tə təkuyı tə, pu krentəyi-tuyı m̄p̄yú Kilisiti tənuyı təə?

17 İsu potopoto weı kulum na taa we kupaıŋ na tə taləyi-ı tə tə krenta kulum ké. Mpi tə potopoto kulum ke tə təkı tə se.

18 İ nyənna İseyelı yəlaa na í na. Mpa pa təkı mpi pa lapa kətaya tə pá na İso wei ı tike ı tə kətaya tətəte tə pa krentaa ké.

19 İle isənaya pə weɛ ilə? Tuyı kulalaam kəna pulı? Yaa tuyı mağamaya kəna pulı? Pulı feı paa pəə.

20 Ama pa laakuyı tə aləyaa təə ké pa laakı, pə taya İso. Na ma kisaa sı mə na aləyaa í taa weɛ təma təm taa ilə.

21 İ kaa pəsi na í nyə Tacaa kəpu na í tasa aləyaa nyəŋ ke nyəə. Na í kaa pəsi na í caya Tacaa nyənaya tɛɛ na í tasa aləyaa nyəŋka tɛɛ ké cayav tətə.

22 Yaa tə caa tə sısı Tacaa ke isəsɛɛmlɛ taa? Tá kələna-ı toma yaa isəna?

İso teeli tuyı ke paa mpi pə taa

23 Mə taa ləlaa təŋ sı mpaav weɛ sı tə nəka mpi tə lá. Tampana, mpaav weɛ yaa. Ama pə təna pə feına kawaaya ké. Mpaav weɛ sı tə nəka mpi tə la. Ama pə taya pə təna pə lapı səsəğəna pulıpuuyı İso sɛɛv taa.

24 Nəğəlv í taa pɛkı ı mağamaya ı nyuyı nyəntı tike. Ama paa wei í pɛkəyi ı təğəntələnaa nyəntı tətə.

25 Nantv təna nti pa pəetəyi kuyaku taa tə í təyə, í taa kpeye mpi mə taa í wəna sika tə.

26 Pə taya pulv, pa ηmaawa Iso Təm taa si: Tacaə tənna tetv na pə təna mpi pə wə tə taa tə.

27 Ye ma ta nyi Iso yaa-η təyəv na nyá luyv wəe si n puki, ní polaa, təyə pə təna mpi ι ká saa-η tə, taa kpeye mpi nyá laakalı taa n wəna sika tə.

28 Ama ye nəyəlv heela-η si tənə inı pa laawaya, ıle taa təyə, ke wei ι cəpa-η nıpıyú səkpalyv tə ıle ι təə, na nyá laakalı ta caya ι təcayale tə pə təə.

29 Pə taya nyá laakalı ke ma yəyətəyi cənə. Ama wei inı ι heela-η tə ι nyəη təə ké.

İle pepe nyuyv təə ké lelv laakalı təm ká peli ma niη ke mpv?

30 Ye ma səeki Iso ké í na təmle na pəcó má təki, pepe təə ké paa tuv-m timpi ma təkəna səetv tə?

31 Pə wəe si paa í təki, paa í nyəəki, paa í lakı mpi, í la na Iso hiki teeli ke pə təna pə taa.

32 İ taa hu nəyəlv, paa Yuta nyəma, paa mpa pa ta ke Yuta nyəma tə, paa Yesu səelaa.

33 İ la isı ma lakuyv tə. Ma lıki ké si pə təna mpi ma lakı tə pə la yəlaə tənaya leleη. Pə taya ma mayamaya ma nyuyv nyəntv ke ma pəkəyi. Ama yəlaə təna nyəntv ké si pə ya pa nyəəη.

11

¹ İ keesəyənə-m isı má keesəna Kilisiti tə.

Alv ka te saalaya ke Iso təsele

² İ təəsa ma təm ke pə təna pə taa na í təka kulapıtınaə ke teitei isı ma keesuyv-mə tə ma sama-mə.

³ Ama ma caa ké si í nyi si Kilisiti keke paa apalu wei i səsə, na apalu nté alu səsə, na Iso keke Kilisiti ílé i səsə.

⁴ Ye apalu í sələməxi yaa i kpaaləxi Iso kũheelitu ke Iso təsəele na í tá kuli i nyuyv təə, Kilisiti ke i kpeena.

⁵ Na ye alu í sələməxi yaa i kpaaləxi Iso kũheelitu na í tá te saalaya, i paalu ké i kpeena, na pə pəsa isu pa loola-i ké.

⁶ Na ye alu kaa te saalaya ile pá kó i nyəsı. Ama ye pə wə-i fəele si pá kə-i yaa pá looli-i, ile í te saalaya.

⁷ Apalu kaa pa i nyuyv təə ké pulv, mpi tə, i ké Iso ləesuyv na i kin ke Iso teu naaki. Ama alu kin ke apalu teu ná naaki.

⁸ Pə taya alu ke pa cosaa na pá ŋmana apalu. Ama apalu ke pa cosaa na pá ŋmana alu.

⁹ Na pə taya alu təə ké pa ŋma apalu. Ama apalu təə ké pa ŋma alu.

¹⁰ Pə təə ké isətəa tillaa təə, alu ká wəena i nyuyv təə ké mpi pə hóləxi si i ta ti i ti, ama apalu tənna-i tə.

¹¹ Paa na mpv tə, Tacaə təm taa alu fəi i ti təə tike, na apalu ke ílé i ti təə tike, pa təna pa ti pa təmaya.

¹² Pə taya pulv təə, apalu ke pa cosaa na pá ŋmana alu, na mpv tətəyo alu na lula apalu, na pə tənaya mpv Iso kin ke pə lɔna.

¹³ Mə mayamaya í mayasi-təxi mə taa na í ná, si waatv wei alu puki Iso səev na í sələməxi tə, i caya nyuyv kpete na?

¹⁴ Antulinya taa cəne mayamaya se, ye apalu yeləgəna nyəsı kutayalasi, fəele səsəle ké.

¹⁵ Ama ye alu nyəsı tayaləna mpv, isante səsəle nté. Tampana yaa pə ha paa alu wei ké nyəsı kutayalasi ké si si takəxi-i isu təkente.

16 Ama ye nəğəlv tasəyi tənə inəyi kpeesənav pəntv í nyi si, paa ta, paa Iso seelaa kpeka, tə feina lakasi nasəli tətəğə tá Iso seev wule na pə tá kəna sənə.

Ta Caa səm təəsvyv

(*Matiyee 26:26-29; Maləki 14:22-25; Luku 22:15-20*)

17 Təv, nti ma nawa na ma caa ma yəğət-i-ti tə, pə ta muna má sa-məye paa pəcə se. Pə taya pulv, mə kotuŋ wei í kotiyi tə, ye pə taya isayatu, u səsəyi-məye kəpantv natəli.

18 Kancaalaya nyəntv ɩe, pa heela-m ké si í kotiyi tə, mə kotuyu faya kpeka kpeka ké, na u caa təma. ɩe ma tisa-təyi isu ma ta tisi.

19 Ye fayəsuyv í we mə hekv taa kəlv, kú wee na pəcə pá nyi mə taa mpa pa ké kəpama na tampana tə.

20 ɩ kotuyu tə, pə taya Tacaə təğənaya ke í təkí.

21 Pə we m̄p̄ȳḡ kəpam mee, í cakuyv nyanaya tē təkrem tə paa wei ɩ huliɣina ɩ maɣamaya ɩ təğənaya ké. Nyəğəsi ná tənna ləlaa ke kuyv na sɩlv̄m náá kuyi ləlaa.

22 ɩ ká təkí na í nyəəki mə tēsi nsi si taa təğə í feina yaa we? Yaa Iso seelaa kpekəle ke í nyənəyi yem? Na mpa pəle pa feina pulv təğəle í caa fēle tuyv na? Yaa í caa má heeli-mē suwe? Pə nəğəsəna ma sa-mē? Paa pəcə ma kaa sa-mē se.

23 Pə taya pulv təə, təmnaa mpa Tacaə tasa-m na má caa ma heeli-mē təğəle si, ahoə nna a taa pa yelaa na pá kpa Tacaə Yesu inɩ təğə ɩ kpaɣa potopoto.

24 ɩ seə Iso ké í na təmle na í tē ɩlena í faya-ɩ na í tə si: ɩne ɩ kəna ma tənuyv ŋku pə ha mə təə tə, m̄p̄ȳḡ í ká laki na í təsəyi ma təə.

25 Pa təma təğəv ke mpu uləna í kpaça kəpu na í tə si: Kəpu inə ı kəna İso nəğə pəeləyυ kufam yoo, na ma caləm huləna pə tampana. Paa waatv wei kə í nyəəki ı nyəəki mpu na í təəsəğəna ma təə yoo.

26 Kvpam ye í wεε na í təkı potopoto inə na í nyəəki kəpu inəğε mpu, í heeliyi Tacaa səm təm, haləna ilé ı kəə í məli.

27 Pə təə kə ye nəğəlv wεε na í təkı Tacaa potopoto na í nyəəki ı kəpu pəyele ı ta nəğəsəna si í təğə na í nyəə pəntv í nyi si Tacaa tənυyυ na ı caləm pə təm wε ı nyυyυ taa kə.

28 Pə wεε si paa wei í pəəsı ı təyi ı mağamaya na í ná na pəcə í təğə potopoto inə na ı nyəə kəpu inə.

29 Pə taya pəlv təə, ye wei ı təkı potopoto na í nyəəki kəpu ke yem təə na í tá cəkəna si pə kə Tacaa tənυyυ, ı kəηna ı mağamaya ı nyυyυ taa kə təm ke ı təğəv na ı nyəəv mpu pə taa kə.

30 İsəntə unı ı mağamaya ı lapv təə kə mə taa pəyalə kə kutəntvnaa na acamaa na yəlaa kəpıη səpa.

31 Ye ta mağamaya tə pəəsəğəna tá təyi təmnaa na pəcə ıle, tə kpeε tá təyi təm nti İso ká hυvna-tv tə tə taa kə.

32 Ama Tacaa ıle ı hυvkəna-tuyυ na í həη tá ηkpaηη ke si pə taa kəə na pə kaa tá na antulinya ke kpatəte kuləmtəle.

33 Pə təə ıle ma taapalaa waatv wei í kotiyi si í təkı Tacaa təğənaya tə í tan təma.

34 Ye nyəğəsı í pu wei pəntv í təğə ı təyaya, na pə taa kəə na mə kotuη təə İso kəə í nana-mεye natələyi lapv. Nti nti pə kaasaa tə má kəma na má kəə ıle ma tεεsı təleğε tayənυyυ.

Mpi mpi pə lapv saaki yəlaa tə

¹ Pənentə tə paasəna mpi mpi İso Feesuğu Nanıtu yeki na pə saa yəlaa tə pə təm ıle.

Ma taapalaa ma caa ké sı mpi mpi pə saakuvu yəlaa tə í nyı tampana nna a təə pə saa mpv tə.

² İ nyəmə teu sı í ka kev ma ta nyı isənaa tə tuı wei u yəğətəyi natəli tə ı təm taa ké pə hana mə ıse na cəğuluvu feı.

³ Pə təə mayamaya ke ma caa sı í nyı na í te mə taa sı yulv nəğəlv ı feı wei İso Feesuğu tiikiyi na pıntv luna pə waalı na í tə sı Yesu ké mpusi tə. Na ye Feesuğu Nanıtu u tiikiyi wei pıntv kaa pəsi na í tüləyi na í yeki sı Yesu kəle Tacaa.

⁴ Mpi mpi pə saaki yəlaa ke İso mpaav taa tə pə we ıka ıka ké. Ama İso Feesuğu kuləmvəv ıkv kv yekina na pə saaki yəlaa.

⁵ Təma lapv we fakası fakası. Ama Tacaa kuləmv ıı təma ke pa lakı.

⁶ Kulapəm we ıka ıka, ıle İso kuləmv ıı tıyuna pa tənaya kulapəmnaa mpə pa təna.

⁷ İso Feesuğu hüləyi paa wei ı kın ké sı kv wee na kv yeki na pulv lapv saa pıntv ılena pa təna pá hiki kvıantv ke pə taa.

⁸ İso Feesuğu haə nəğəlv ıleye ləmayasəe təm yəğətaya. Na Feesuğu kuləmvəv ıkv kv ha nəğəlv ıle tətə sı í yəğətəyəna nyəm.

⁹ İso Feesuğu kuləmvəv kune kv yekina na nəğəlv náá tisiyi İso təə ké yuı ke teu. Na kú haə nəğəlv ıleye kvətəntənaə waasvıv pəsıvıv.

¹⁰ İso Feesuğu yeki na nəğəlv náá lakı piti təma, na kv tıyıv nəğəlv ıle sı í kpaaləyi İso kvheelitu, na kv yeki na nəğəlv náá nyəı na í fayasəyi aləyaa

nyəntv na Iso Feesuyu nyəntv. Ku yeki na nəyəlv ilé í yəçətəyəna təmnaa mpa nəyəlv u nukı tə, na ku yeki na nəyəlv náá cəkəyəna-tı na í teləsəyi.

11 Iso Feesuyu külmüçv küne kü taa kü tike kü lakəna pə tənaya mpv. Ku yeki na paa mpi mpi pə lapv saa paa wei ké ĩka ĩka isu kü nəkaa təçv.

Tənyv pilimile külvmtəle

12 Tampana təv Kilisiti wəe ké isu yvlv tənyv pilimile wəv na kú wəna nəəhəe na niñ na ĩkraññ na isə na pə tənaya mpv tə. Tənyv wəv təv paa kü təv kü wəna ĩrpyçv waanı waanı təv pə təna pə kpenta külvv ké sv tənyv.

13 Mpv tətəçv na ta təna, paa təv ké Yuta nyéma yaa təv ta ke Yuta nyéma, paa təv ké yomaa yaa kasayampiya, Iso Feesuyu külmüçv ĩkuyv pa səna-tüçv Iso lvm sv təv kpenti isu yvlv tənyv pilimile wəv tə, na Iso Feesuyu külmüçv ĩkv kü lvm ke təv nyəkvı teu ké tá təna.

14 Yvlv təntüçv pilimile wəv təv pə taya nəəhəe tike yaa niñ yaa ĩkraññ yaa isə tike wəvna. Ama pə tənaya mpv pə wəvna kü təv.

15 Nəəhəle ka pəsi na təv sv: Ma ta ke niñ təv, ma ta ke tənyv? Paa tu yəçətə mpv pu ləsi-təçv tənyv təv?

16 Nkrañçv ká pəsi na kú sv: Ma ta ke isəle təv ma ta ke tənyv? Paa kü tu yəçətə mpv pu ləsi-kuyv tənyv təv?

17 Na pə wəv mpv təv, ye isəle tike təkəñ wəvna yvlv tənyv təna təv, pepeçv yvlv ká nuna təm? Na ye ĩkrañçv tike wəvna, pepeçv yvlv ká nuna səñ?

18 Tampana təv Iso nəka isəna təv ĩrpyçv ı lapa, ı tv yvlv tənyv təv ké paa mpiyi waanı waanı.

19 Ye kuləməm ka wenna yulə tənuyə tənə ulə pə taa kə yulə tənuyə nté.

20 Ama yulə tənuyə na wəv tə ku wəna nəəhəe na niŋ na ŋkraŋŋ na isə na pə tənaya m̄p̄ȳ.

21 Pə təə kə isə ná kaa pəsı na á tə niŋ sı ye ílé ı fei pə lá isəna? Na nyuyə ná kaa pəsı na ku tə nəəhəe sı ye alə a fei pə lá isəna?

22 Pə fei m̄p̄ȳ paa pəcə, mpi mpi pə kə taaləm nyəm ke yulə tənuyə taa tə mpəyəle weesuyə.

23 Mpi tə nyənəyi m̄p̄ȳ taaləm tə mpəyi tə məla na tə seena na pə kəli ləmpənaa. Na pə kaasa ləmpi, pəle pə yaav wə fəele, pələye pa kələyi ŋməsuyə təkulakula,

24 na pə kəli tá tənuyə təə ləmpənaa mpi pu mənəa sı tə la mpv tə. İso lapa yulə tənuyə ke m̄p̄ȳ sı ləmpi í takəyi ləmpi waalı.

25 Pə təə kə fəyasuyə fei yulə tənuyə təə. Ama pə tənə mpi pə wə tənuyə təə tə pu nəyəsəyi təmə təə kə tam kə.

26 Ye yulə tənuyə təə ləmpi saləməyi, pə tənə pə saləməyəna, na ye pa sama yulə tənuyə təə ləmpi, pə tənə pə samtv kə.

27 Mə tənə í kə Kilisiti tənuyə kə, na paa mə taa wei ı kə Kilisiti tənuyə kune ku təə puləv kə.

28 Pə təə kə İso kpa tillaa ke Yesu səelaa kpekəle taa kə kancaalaya, pə waalı kə İso kuyəyətətv teləsəlaa, pəle pa waalı kə səyesəlaa, pə waalı kə ı kpa piti təmə lataa, na kətəntənəa waasəlaa, na ləlaa tentaa, na nyuyə nyəma, na mpa təmnəa mpa nəyəl v nuki tə pa yəyətəv saawa tə.

29 Pa tənə pa ta ke tillaa se, pəyele pa tənə pa ta ke İso kuyəyətətv teləsəlaa yaa səyesəlaa. Pa tənə paa pəsəyi piti təmə lapv.

³⁰ Pə taya pa təna pa waasəyəna kutəntuna, pəyele pə taya pa təna pa yəyətəyəna na təmnaa mpa nəyəlv u nukı tə, yaa təmnaa mpe pa teləsvy.

³¹ Ye ı nyuləyi sı pəlv lapv í saa-mə, í nyulı mpi pə kəla nyvyv tə.

Maa hólı-məye pənentege mpaav ηku kv kəla ı təna tə.

13

Təma səəlvyn təm

¹ Paa ma yəyətəyi yəlaa nsəma na ıətəa tillaa nsəma tətə, ye maa səəlvəyi yəlaa ma yəyətəya təna wə yem ké ısu suule wiikuyv tə yaa kankonte wiikuyv tə.

² Paa pə wəe sı ləv kuheelitu kraalvyv saana-m, yaa paa maa nyı pə təna na má cəkəna kəηmesəm təna, yaa paa maa tısa ləv təv ké ma yvη ke teu na má yəyətəyəna pəəη sı í kpesı na í layası, na í kpesəyi na í layasəyi, na maa səəlvəyi yəlaa, ma wə yem ké.

³ Paa ma apıtıtu tənaya maa kpağa na má tala kənyəntvna, yaa paa ma tənvyv mağaməya ke ma lapa awusa sı ye pa wəkı kəkə pa wə, ye maa səəlvəyi yəlaa pə tənaya mpv yem ké.

⁴ Səəlvvyv í wəe ısayakvnyulvyv fəi, tı həm fəi, ıəcəv fəi.

⁵ Ye səəlvvyv í wəe fəele fəi nyəntv natəlı tu kəη, ye səəlvvyv í wəe yəlv u pəkəyi ı nyvyv nyəntv tıke. Səəlvvyv í wəe páná mvvyv fəi, səəlvvyv í wəe té kv tısiyi sı maa ná maa ná pə wəe.

⁶ Səəlvvyv í wəe kv cəa kv nu kawaləya təη. Ama tampana təη ke kv caaki.

7 Ye səəlvəy wεε cətuyv fεi paa mpi pə taa. Ye səəlvəy wε paa mpi pə taa naani na tεelvəy na suulu pə wεε kέ.

8 Səəlvəy təm ka wεεna tam təə, İsə kəheelitu kpaəlvəy ká su tənaya. Wei pə saawa na í yəğətəğəna təmnaa mpa nəğəlv u nukı tə pu te na pə tε. Nyəm ká te na pə saalı yem.

9 Pə taya pəlv təə, mpi mpi tə nyəmá tə titite kέ, na İsə kəheelitu nti tə kpaəlvəy tə təle tə səkəğı kέ.

10 Ama pə kəma na mpi pə tewa təkpatata tə pə kəə, mpi mpi pə səkəa tə pə saəlvəy yem kέ.

11 Maa kέ pəyaya tə ma yəğətaya na ma hıwεε na ma kumayasəm pəcenyəm kέ. Ama ma İse kəma na á nyaalı tə ma lə pəcenyəm təna.

12 Kayana tə naa kέ İsu pa naakəy pəlv İεεmuyv təcantəlaa ke tıñ taa tə. Ama tu te na tə ná təkəlekele. Kayana mpi mpi ma nyəmá tə titite kέ. Ama maa te na má nyı pə təna təpəpəı İsu İsə nyəma-m tə.

13 Pənente pə yelina yaasinaa pəne pa tooso İε, naani na tεelvəy na səəlvəy. Ama səəlvəy nté pa tooso taa acəpa.

14

Mpi mpi pə lapv saakı yəlaa tə pə təm tətə

1 Ye mpv İε í niina İse ke səəlvəy təm. İ nyulı teu sı pəlv lapv í saa-mεğε İsə mpaav taa tətə, İε pə kələna İsə kəheelitu kpaəlvəy.

2 Wei İ yəğətəğı təmnaa mpa nəğəlv u nukı tə pə taya yəlaa ke İ yəğətəğəna, ama İsə kέ. Pə taya pəlv, í na İ yəğətəğı na İ tēm nəğəlv u nu İ təm tə se. Tampana nna a ka pama tə anəğı İ kulığına İsə Feesuyv təñ.

³ Ama wei i kpaaləyi İso kəheelitə tə i lakı kə na yələa nyəəki tonj ke İsosele mpaav taa. I kpaasəyi pa apalətv na í heesəyi pa lanja kə.

⁴ Ama wei ílé i yəğətəyi təmnaa mpa nəğəlv u nukı tə i təyi i səsəyi tonj, na wei ílé i kpaaləyi İso kəheelitə tə Yesu seelaa kpekəle tənaya i səsəyi tonj.

⁵ Ma sələa teu sı mə tənə í yəğətəyi təmnaa mpa nəğəlv u nukı tə. Ama ma kəla nyuləyv ke teu sı İso kəheelitə kpaaləyv í saa-mə. Pəpətv fei, wei i kpaaləyi İso kəheelitə tə i waasəyi na pə kəli wei i yəğətəyi təmnaa mpa nəğəlv u nukı tə. Ama ye nəğəlv wəe na í ká pəsı na í teləsı na Yesu seelaa səsı tonj pə paası.

⁶ Ma taapalaa ma pəsəyi-mə sı ye ma kəma mə te na má yəğətəyəna-məye təmnaa mpa nəğəlv u nukı tə nti tə taa kəle ma waasa-mə íle? Ma ta waası-məye natəli tə taa kə paa pəcə pəcə. Ama ye ma kəma na má heela-məye təm kəməsətv natəli, yaa nyəm təm natəli, yaa İso kəheelitə natəli, yaa seyesəyv, íle teu nté.

⁷ Tə keesəna paale wontu na tə ná. Ye pa hələyi həlaya yaa pa makı sanjku, na pə hələyv na pə mapv ta təj, isənaya paa cekəna sı tənəye həlaya həllv hələyi na sanjku matv makı?

⁸ Tutuyv həllv í ta yaya apalv tutuyv, isənaya yəlv ká nyəna sı i tağanəyi i təyi yooü tə?

⁹ Mpv tətəğə pə wəe, isənaya yəlv ká pəsı na í cekəna təm nti ləlv yəğətəyi tə, ye təm nti nəğəlv u nukı təğə i yəğətəyəna i təm nti? Ye mpv yəğətəlv ləv i təm ke yem kə.

¹⁰ Antulinya taa cənə nsəma təwəya, na a taa kəlvmtəle fei nte tə ta ke təm tə.

11 Paa na mpv ye wei ı yəgətəyəna-m na maa nukı ı təm, tə nyənəyi təma na ıse ké.

12 Mpv tə ısu í səpv nyuyv sı Iso Feesuyı í yele na pvlv lapv saa-me tə, í pəkəyi sı pə saa-me ye teu. Ama pə kələna mpi pı səsı Yesu seela ke toj tə.

13 Pə təw ké wei ı yəgətəyi təmnaa mpa nəyölv u nukı tə, pıntv í sələmı Iso na í hiki təm nti tə teləsvyv nyəm tətə.

14 Pə tayə pvlv, ye ma sələməyəna təmnaa mpa nəyölv u nukı tə, ma taa ké pə sələməyi yem na ma ləmayasəle nää caya kpete.

15 Ye mpv ıənaya maa la? Maa sələmı hatuu ma taa ké, na má sələməna ma ləmayasəle tətə. Ye yontu ma yoo ma taa, na má yoonə ma ləmayasəle tətə.

16 Mpyúy pə wεε mee, ye hatuu nyá taa tike ke n seε Iso ké í na təmle, ıənaya wei ı wε samaa taa ké yem na í tá cekəna tə ı ká nyəna timpi ílé ı ká tə sı: Ami, təgə nyá seεtv təne tə taa? I kaa pəsi na í nyı nti n yəgətəyi tə.

17 Paa na nyá Iso seεv sı í na təmle tewa teu tə, lelv ná ta waa pvlvyv pə taa.

18 Ma sama Iso, mpi tə ma yəgətəyi təmnaa mpa nəyölv u nukı tə na pə kəli mə təna təpai.

19 Ama ısu Yesu seela seεkyv təcəyəcəyi tə pə kələ-m teu sı má yəgətı təm pee kakpası tike nti paa nu teu na pə kulıyi lelaa ıse tə, na mpi maa hutıyi təməj təməj na təmnaa mpa nəyölv u nukı tə pa taa tə.

20 Ma taapalaa, ye í hvvkı hvwεε, í yele pəce nyəna. Ama ye ısayatv təm taa íle, í lakı ısu piya nsi sı ta nyı ısayatv lapv tə. Ama í wεεna səsəhv wεε ke mə hvwεε taa.

21 Iso Təm taa pa ηmaawa sı:

Taçaə təma sɪ maə yəɣətəna piitim pəneɣe.

Maa yele na yəlaa krai nyəma

yəɣətəna-we na pele pa te taa.

Krai nyəma ká yəɣətəna-we.

Paa na mpu tə ma yəlaa kaa nuna-m.

²² Pə təə ké təmnaa mpa nəɣəlb u nukɪ tə pa yəɣətuyu saakuyu yulb na í yəɣətəɣɪ tə, ɪ yəɣətəɣɪ ké sɪ pə húlí mpa pa ta ke Isə seelaə təɣə puluyu. Ama mpa pa ké Isə seelaə tə pu húləɣí peleye mpu. Na Isə kuheelitu kraaluyu saav ná húləɣí Isə seelaə kin ke puluyu. Ama mpa pa ta ke Isə seelaə tə pu húləɣí peleye mpu.

²³ Ye Yesu seelaə kpekəle təna í kotaa na pá təna pá suv təmnaa mpa nəɣəlb u nukɪ təɣə yəɣətuyu, na mpa pa ta cekəna yaa mpa pa ta ke Isə seelaə tə pá maɣana-me, pa kaa yaa-meɣe kraɲtunaə?

²⁴ Ama ye Isə kuheelitu ke mə təna í kraaləɣɪ, na wei ɪ taa ké Isə seelb yaa yulb wei ɪ ta cekəna pulb tə í suv, tə təna nti ɪ nukɪ mpu tə tu yele na pá kuli ɪ waah na í ná sɪ ɪsəɣatv ke ɪ laki.

²⁵ Na pu kuli ɪ taa hɔwee təə təkəlekele na í həntɪ Isə tee na í see-ɪ na í təɲ sɪ tampana Isə we pane pa həku.

Liyituyu kaa wee Yesu seelaə kpekəle taa

²⁶ Pənentə ma taapalaa suweye tu yətətɪ na tə su yee? ɪ kotiyi Isə seev tə, nəɣəlb ná wəna yontu, nəɣəlb ɪɣe seɣesuyu, nəɣəlb ɪɣe təm kuɲmesətv natəli nəɣəlb ɪɣe təmnaa mpa nəɣəlb u nukɪ tə tə yəɣətuyu, na nəɣəlb ɪɣe tə teləsuyu nyəm. Təv pə tənaya mpu pə wee ké sɪ pá səna Yesu seelaə kpekəle na tə polo ləlb.

²⁷ Ye pa yəɣətəɣəna təmnaa mpa nəɣəlb u nukɪ təɣəlb, yəlaə naale yaa tooso í yəɣətəɣɪ na pá kaasəɣɪ təma, pa taa tee mpu. Na nəɣəlb náá teləsəɣɪ-tɪ.

28 Ye nɔ̀yɔ̀lv fɛi sɪ ɪ ká pəsi na í teləsi pə hɔwɛɛ ɔ̀lɛ yɔ̀ɔ̀təlaa mpe pa taa nɔ̀yɔ̀lv í taa yɔ̀ɔ̀təna nɔ̀yɔ̀ səsəɣa ke samaa taa. Ama í yɔ̀ɔ̀təɣi ɪ taa na pə wɛɛ í na ɪsɔ pa naale pa tɔm.

29 Ye ɪsɔ kuyɔ̀ɔ̀tɔtv teləsəlaa ɔ̀lɛ, yəlaa naale yaa tooso í yɔ̀ɔ̀təɣi na pə kaasa mpa, pɛle pa mayasəɣi teu ke nti yɔ̀ɔ̀təlaa yɔ̀ɔ̀təɣi tɔ na pá ná.

30 Ama ye yɔ̀lv nɔ̀yɔ̀lv wɛ samaa taa təna na ɪsɔ hɔla-ɪ tɔm kɔ̀nmesətv natəli, wei ɪ ka yɔ̀ɔ̀təɣa tɔ ɔ̀lé í su na pə́sɔ́.

31 ɪ pəsəɣi na í kpaali ɪsɔ kɔ̀heelitu ke mə tənaya kɔ̀lvɔm kɔ̀lvɔm, ɔ̀lena pə kuliɣi yəlaa ɪsɛ na pə ha-wɛɣɛ apalɔtv.

32 ɪsɔ kuyɔ̀ɔ̀tɔtv teləsəlaa mpe, pá nyi pa ti kpaɔv ke pə taa.

33 Mpi tɔ, hɛɛsvɔv ke ɪsɔ kəɲna pə taya liɣituɣu.

Yesu sɛɛlaa kpeka təna taa ɲpóɣó pə wɛɛ.

34 Ye Yesu sɛɛlaa í kotaa, alaa nɔ̀sɪ taa í taa lu fɛɲ. Pa fɛina mpaɔ sɪ pá yɔ̀ɔ̀təɣi. Kɔ̀səsutv yɔ̀ɔ̀ta mpv sɪ alaa ká pasa pa təɣi.

35 Ama ye pa caa natələɣi pəsɔsvɔv, pá kpema təɣaya ɔ̀lɛ pa pəsɪ pa paalaa. Yesu sɛɛlaa í kotaa, pə ta mɔ̀na alaa í yɔ̀ɔ̀ti.

36 Pə lapa mpv tɔ mə kin ke ɪsɔ Tɔm ka lunaa ké yee? Yaa mə tike í nuna-ti?

37 Ye nɔ̀yɔ̀lv hɔv sɪ ɪ ke ɪsɔ kuyɔ̀ɔ̀tɔtv teləsɔlv, yaa inəɣi ɪsɔ mpaɔv taa pɔlv lapv saawa, pɔntv í nyi teu sɪ, nti ma ɲmaa-me tɔ Tacaa kɔ̀səsutv ké.

38 Ama wei í ta nyi mpv, pá taa nyəni-ɪ sɪ pɔlv.

39 Pə tɔɔ ɔ̀lɛ ma taapalaa í ká nyuləɣi ɪsɔ kɔ̀heelitu kpaalɔvɔv ké, ɔ̀lɛ í taa kisi tɔmnaa mpa nɔ̀yɔ̀lv u nukɪ tɔ pa yɔ̀ɔ̀tɔvɔv tɔtɔ.

40 Pə tənə mpi i laku tə í la isu pə nəyəsənaa tə, í taa la yem yem.

15

Kilisiti səm na i fem pə təm

¹ Ma taapalaa, ma səla teu si pənente má təssi-meğe Laapaalı Kupaŋ wei maa kpaala-me tə, wei í nuwa na í temna-i mə taa ké teu təkpaataa tə.

² Laapaalı Kupaŋ inu i təə ké pə yapa mə nyuyv, ye í tək-a-i teu isu maa seğesuyv-meğe-i tə. Ye pə taya mpv í təm mə taa tə yem təə ké.

³ Seğesuyv səsəv ηku pa seğesa má na maa seğesi-meğe-ku təğəle si: Kilisiti səpa tá isayatu təə isu İso Təm taa yəğətaa tə.

⁴ Pa pima-i ilena kuyeyey tooso wule í fe, na İso Təm taa ka yəğəta mıpóyó.

⁵ Mıpóyó i lu Piyee təə, pə waalı ké i lu tillaa naanəwa na naale təə.

⁶ Pə waalı waalı ké i lu i ifalaa mpa pa nyuyv kəla nasəle na nunəwa (500) tə pa təə ké nəğə kuləmaya. Pa taa ləlaa wəna pa ise, ama ləlaa ná səpa.

⁷ Pə waalı ké i lu Saaki təə, Saaki təə luw waalı ké i lu tillaa tənə təə.

⁸ I lu mıpóyó pa tənə pa təə na pə te, ilena í lu ma wei ma wə isu yulv wei pə həlusa kuhəlvsv tə ma təə tətə.

⁹ Tillaa taa səkpəlu nté má, na ma ta tu nəyəsəna pá yaa-m tillu. Mpi tə, má naasayana İso seəlaa kpeka.

¹⁰ Ama İso pəelee təə ilə, ma ké mpi ma ké isəntə tə. Na pəelee nna İso lapa-m mpv tə, a ta saalı yem. Ama a təə ma lapa təmlə na pə kəli tillaa ləmpa tənə. Tampana pə taya ma toŋ taa ké ma lapənəa. Ama İso pəelee nna i hula-m tə a təə ké.

11 Pə tɔɔ ké paa ma cɔlɔɔ pu lunaa yaa pɛlɛ pa cɔlɔ, tá waasu inəɣələ, na nti í muwa tɔɣələ.

Tá səm na tá fem pə tɔm

12 Isənaya pə wɛɛ na mə taa lɛlaa tɔŋ si səttaa kaa tɛ na pá fe? Pəyɛlɛ Kilisiti fem na səm taa tɔ pə waasu kɛ tɔ wɛɛ na tɔ lakɪ.

13 Ye tampana səttaa kaa tɛ na pá fe lɛ pə wɛɛ si Kilisiti ná tá fe nté.

14 Na ye tampana Kilisiti taa fe ntɔ, tá waasu táá fɛina nyuyɔ tɔtɔlɛ, na í taa nyɪ nti í ká lana naani tɔ.

15 Ye tampana si səttaa kaa tɛ na pá fe, pu kula tá waalɪ ké. Mpi tɔ, pə wɛ ɪsu tɔ tu lɔɔ ké tɔm nté. Pə taya pulɔ tɔɔ, tá yɔɣətəna na tá nɔɔsi si lɔɔ feesa Kilisiti pəyɛlɛ yem.

16 Mpi tɔ, ye səttaa ɪ taa tɛŋ si pa fe, Kilisiti ná taa fe mpɔ.

17 Na ye Kilisiti í taa fe ntɔ, í tɛm nɪpɔ́yó mə taa tɔ pə puɣusa-mɛɣɛ, na í lepa mə ɪsayaɔ taa tɔtɔɣɔ.

18 Na pə wɛɛ tɔtɔ si mpa pa tɛma pa taa na Kilisiti haləna pa səm tɔ pa lepa.

19 Ye tɔ wɛɜ na tá ɪsɛ kɛ ɪsəntɔ tɔ pə tɔɔ tike kɛ tɔ tɛɛlɔɣɪ Kilisiti kiŋ lɛ yələa təna taa tayalɛ asalau nyóma maɣamaɣa.

20 Ama tampana tɔɔ Kilisiti femaya si pə hólí təkpaɔaa si mpa pa səpa tɔ paa tɛ na pá fe mpɔ tɔtɔ.

21 Pə taya pulɔ tɔɔ, yulɔ lɛlɔ kəŋna səm, na lɛlɔ náá kəŋna tɔtɔɣɔ səttaa feesuyɔ tɔm.

22 Yələa təna na Atam pa kpɛntaa ké, pə tɔɔ ké pa səkɪ. Ama pá na Kilisiti pa kpɛntaa tɔɣɔ pa təna paa tɛ na pá kulɪ.

²³ Ama paa wei na ı looŋa ké. Kilisiti ke pa taaləna feesuyu ke pa təna pa taa, na kuyanĵku ı ká kəə təyɔ pa təna mpa ı ti tə pele paa fe.

²⁴ Pə waalı ıle pə kəŋ tem nté. Pə taya pulv, Kilisiti ká wakəli kawulası təna, ı ká ləsi pəsuyv təna na í yəki toma səsəna təna na í məŋna kawulaya na í cela Taçaa İso.

²⁵ Pə taya pulv, pə wee sı Kilisiti ká təkı kawulaya ke mǝpǝyǝ haləna İso te kolontunaa tənaya kəlvuyv na í məŋna-weye Kilisiti tee.

²⁶ Kantəkaya kolontu wei paa wakəli təyɔle səm.

²⁷ Mǝpǝyǝ mee, İso Təm taa yəyəttaa sı: İso məŋna pə tənaya Kilisiti tee. Na pa yəyətuyv mpv sı pə təna tə, pə hǝlǝyǝ təkəlekele sı pa ta kpeŋna İso wei ı tv pə tənaya Kilisiti tee tə.

²⁸ Pə təna pə kəŋ pə məli Kilisiti tee ılena Kilisiti mayamaya wei ı ké pəyalv tə í məli İso wei ı məŋna pə tənaya ı tee tə ıle ı tee. ılena İso təyɔ kawulaya təkpataa ke pə təna pə təə.

²⁹ ı mayası mpa pa yeki sı pá səə-weye İso lvm ke sətaa lona tə na í na. Pa teeləyǝ sı paa hiki weyele ıle yee? Na ye tampana təə sı sətaa kaa fe, pepe təə ké pa yeki na pá səə-weye İso lvm ke pa lona?

³⁰ Na tá, pepe mayamaya nyuyv təə ké tə wu tá ti na tə we səm nəyɔ taa ké paa kuyanĵku?

³¹ Ma taapalaa, paa kuyanĵku meumev taa ké ma wee. Pə taya pulv təə ké ma heeliyi-meyə mpv, ma muyvləyənə mə Yesu Kilisiti tənyuyv ke teu ké.

³² Ye ate cəne kawaaɣa nakəli ka təə ké ma na taale wontu tə suu haŋ ke lfeesu cəne ıle pepəyele pə waasa-m? Ye sətaa kaa te na pá fe tə la ısu yəlaa yəyətuyv tə sı: Tə təyɔ na tə nyəə kpakpaa, cele tu sı tə pə təə.

33 İ taa puɣusi mə ti, taapalaa asaɣaa kinj ke yaasi isayav teəkəna.

34 İ cuki mə taa kə teu ke isəna mpi pə wεε tə na í yelee isayav. Mə taa ləlaa ta nyi Iso, í tee í fei feele.

Mpa paa fe tə pa wεεtv

35 Ntanyi nəɣəlv ná wεε na í maɣasəɣi si isənaya səttaa ká te na pá fe ile yee? Na pa tənəɣ ká wεε isənayale?

36 Kvmələɣ nyá, n tuukuɣu pulv pəle ke ate tə, pəle nte tə saaləɣi tətə tee kə ilena hoole náa nyə.

37 Pə taya pəle ke yem kə n tuuki? Pə pəsəɣi pə wεε si təɣənaya pəle yaa pulv kətutum paa mpi. N ka tuukaya tə, pə fei isu kaɣana pə nyəv isəntə na pə wε hatv tə.

38 Mpi Iso nəkaa tə mpəɣi i laki na pəle nte tə nyə, na í yeki na paa pəle nte tə nyə isu tə wεv tə.

39 Weesin nyəm təna tənəɣ fei kulvməɣ, yəlaa tənəɣ wena i mpa na wontu nyəɣ ná wena ilé i mpa tətə. Sumasi tənəɣ wena i mpa kə na tiina tənəɣ náa wenna ilé i mpa tətə.

40 Isətənyəv taa nyəm wεεtv wεε kə na ate nyəm wεεtv náa wεε, na isətənyəv taa nyəm wεεtv teu faɣana ate nyəm wεεtv teu.

41 İlim wena pə maɣamaya pə teu kə, na isətv náa wena ilé i nyəm, na isətəlvɣasi náa wena səle si nyəm na si mpa, na isətəlvɣasi maɣamaya teu tee təma.

42 Səttaa ká te na pá fe tə mpyə paa wεε. Pa piɣuɣu yulv tə, i səpaya. Ama pu kə na yulv fe səm taa tə u tasəɣi səpv.

43 Pa piɣuɣu yulv tə i fei teu se. Pəyele i kə icam kə, ama pu kə na í fe səm taa tə i teu na i toma pə taka.

44 Pa piñuyú yulú tó, tónuyú kúnεye pa piñ. Ama pu kóó na yulú fe sém taa tó tónuyú ñku í ká luna tó kú kέ ñku Feesuyú tí tóyó. Pə taya pulú, tónuyú kúnε kú wεεtu wεε kέ na tónuyú ñku Feesuyú tí tó kúle kú wεεtu náá wεε.

45 Kúpam kέ, Isó Təm taa yóyótəyi sí: Kancalaya yulú nté Atam na pə ñma-í tó pə tu-í weesuyú kέ. Ama waalı waalı Atam ná kέ Isó Feesuyú ñku kú haa weesuyú tóyó.

46 Pə taya wei Feesuyú tí tó iní í caaləna luw. Ama tónuyú kúnεye, pə waalı kέ wei Feesuyú tí tó í luwa.

47 Ate tetú ke pa ñmana kancalaya Atam. Ama waalı waalı Atam ná luna isətaa kέ.

48 Mpa pa kέ tetú tóó nyəma tó pa nəyəsəna wei pa ñmana tetú tóyó, na mpa pa kέ isətaa nyəma tó pa nəyəsəna wei í luna isətaa tóyó.

49 Isu tə nəyəsənav yulú wei pa ñmana tetú tó, ñpóyó tu te na tə nəyəsəna wei í luna isətaa tó.

50 Ma taapalaa nti ma yóyótəyi tóyóle sí, yulú tónuyú ñku pə ñmawa na kú taa na caləm tó kú pəsəyi na kú tóyó Isó Kawulaya ke paa pəcə. Pəyele kúsəpəm ná kaa pəsi na pə caya tam na pə kaa sí.

51 Natəli tə wenna na tə ñməlaa, maa kuli-tí na í ná. Ntəyəle sí tá təna tə kaa sí. Ama tá təna pu te na pə layası-tuyú wεεtu ke

52 təm kulúm tóó kέ kpakpaa isu isε cəpələyú ke waatu wei paa hulí akantəle sí pə təna pə sí tənaya tó. Pə taya pulú, pá kəma na pá hulí-te, səttaa feñ kέ, pa kaa tasa səpu, na pu layası taya wεεtu ke kulayasú.

53 Tampana tóó ñpóyó mεε, isu mpi pu cakí tam tó pə kpaya mpi pə cakí tam tó na pə tu pə tóó, na mpi pə səki tó isu pə kpaya mpi pu səki tó na pə tu pə tóó.

⁵⁴ Pə kəma na mpi pu cakı tam tə pə kpaɣa mpi pə cakı tam tə na pə tɔ pə təə, na mpi pə səki tə pə kpaɣa mpi pu səki tə, ɫe nti pa ŋmaawa İso Təm taa sı pa naŋta səm tənənənə tə tə lapa tampana nté.

⁵⁵ Səm leye nyá akaitu wεε?

Səm leye nyá toma wεε sı ń kú?

⁵⁶ İsayatu haana səm ke toma sı pə kɔ, na kusəsutu səsəyənə İsayatu.

⁵⁷ Ama İso fəə. İni ı yelina na Tacaa Yesu Kilisiti lakı na tə kələyi.

⁵⁸ Pə təə ɫe ma taapalaa kɔpama, í təkı mə təyi teu na pɔlɔ í taa ciyiti-mε. Paa kuyənku í seesi isəle na Tacaa təmlε lapu. Pə taya pɔlɔ, í nyémá sı mə na Tacaa í krentaa na í lakı təmlε nte tə pə kaa saalı yem.

16

Lɛlaa sənav təm

¹ Ma tasəyi-mεye lenti, ntəyəle İso yəlaa mpa pa wε Yosalem tə pa sənav təm. ı la teitei İsu maa keesuyu Kalatı Yesu seela kpeka tə.

² Paa mə taa wei í ləsəyi liyitee ke cimaası cimaası na pə keesəna isəna mpi ı hikaa tə na í sukəna a mpa. Ye ma kəma má tala, pə taa wεε sı í kəna mə kɔhav mə kɔhav.

³ Má kəma ma kəə maa tili yəlaa mpa í ká ləsi tə na má la-wεye takələya na pá krentəna mə kucəəu na pá pona Yosalem.

⁴ Na ye pə tu wεε sı máá pona, paa su-m na má na-wε tə polo.

Nti nti Pəəli ká la tə

⁵ Maa kəə mə te te, ama Masetoni tetu taa ké maa təyna na pécó má kəə. İsu ma təyna Masetoni na pécó.

⁶ Ntanyı maa caya wεε naaleye mə te. Pə ta tu səη təca, hilimate waatu təna maa wεε, na má tu kəma sı ma puki paa timpi, í ká səna-m ké na má polo.

⁷ Pə taya pulv, maa caa sı pə wεε sı tεεv taa ké ma təηaa na má na-mεye kənav. Ma taa wεε sı ye Tacaaluyı í lapa, má talaa maa caya mə tεye wεε naale.

⁸ Paa na mpv ma huv sı lfeesu taa cəneye Pentakənta ká mayana-m.

⁹ Pə taya pulv tə, paa na kolontunaa tə cəne tə, pə ha-m mpaav ke teu ké sı má la təmlε səsəle.

¹⁰ Timotee í kəma ι tala, í mv-ι teu na ι lanje hee. Pə taya pulv, ι laki Tacaaluyı təmlε ke teu ké sı ma lakuyv tə.

¹¹ Nəyəlv í taa kreena-ι. ι səna-ι na pə səna-ι ι mpaav taa na lanjəlvmlε na í məli ma cəlv, má na tá taapalaa tə tanja-ι ké.

¹² Ye tá taapalv Apələsı təm ilε, tam ké ma kaana-ι sı í na tá taapalaa ləlaa pa kəv mə te. Ama ι luyı fei paa pəcə sı í kəv nəənə. Ama í hika pə kuyakv ι tεη í kəv.

Kantəkaya kvttvtv na seetv

¹³ ι feη na í təkı ləv seev mpaav ke teu. ι nyaya apalvtv, í nyəv təη.

¹⁴ Paa mpiyi í laki í la təma səlvuyv tə.

¹⁵ Ntəη í nyəmə Sətefanası na ι nyəma na? ι nyəmə sı Akayı tetv taa mpe pa caaləna ləv seev mvyv, na pa lapa ləv yəlaa payale ke kookalı. Ma taapalaa ma heeliyi-me sı,

¹⁶ yəlaa sıv mpe na pa təna mpa pá na-wε pa isəle seena təmlε lapv tə, í təηəyi nti pa heeliyi-me tə.

¹⁷ Ma lanje heena Sətefanası na Fəotunatusı na Akaikusi pa kəntε ké. Ye mu wenna ma kiη timpi í kaa í səna-m tə mpe pa kəma ilε pa səna-m yoo.

18 Pa kpaasa ma apalɔtɔ ɪsu pa kpaasɔyɔ mə nyəntɔ tɔ. Yələa ɪsu mpɔ pə taka ké pə muna í saŋ teu.

19 Asii tetɔ taa Yesu seɛlaa kpeka seɛ-mɛ. Akilaasi na Pilisila na ɪsɔ seɛlaa mpa pa kotiyi pa təyaya tɔ pa ha-mɛyɛ ɪsɔ seɛlaa seɛtɔ kɔpantɔ.

20 Ta taapalaa təna mpa pa we cəne tɔ pa seɛ-mɛ.

ɪ seɛ təmayə teu na í lɛli.

21 Pɔɔli má ma mayamaya ma niŋ ke ma ŋmaana tɔm təne si ma seɛ-mɛ.

22 Ye wei u caa Taca, mpusi í təŋɪ-i.

Malanata, Taca kɔɔ mpɔ.

23 Taca Yesu í la-mɛyɛ pɛɛɛɛ.

24 Yesu Kilisiti tɔm taa ma sɔla mə tənaya.

PHIPI LI ISO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377